Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVI., št. 128 Ljubljana, sreda 7. junija 1933 Cena Din 1.–

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MUSSOLINI OPUSTI VSAKO NADO

Nemčija bo najbrž odklonila podpis pakta — Mussolini ne misli več nadaljevati te akcije

Pariz, 7. junija. Glede na to, da se je francoska vlada včeraj odločila, da podpiše pakt štirih velefil, objavljajo današnji listi glavno vsebino tega pakta poudarjajoč, da so v celoti sprejete zahteve Francije, ki je samo pod tem pogojem pristala na ta pakt. Musolini se je francoskim zahtevam nekaj časa upiral, toda naposled je v sporazumu z Anglijo pristal na te zahteve. Pakt določa v glavnem:

1. Štiri velesile se obvezujejo, da bodo skupno proučile vsa mednarodna vprašanja, ki se jih tičejo ter, da bo njihovo delovanje usmerjeno za ohranitev miru v Evropi.

2. Vpoštevajoč določbe členov 10, 16 in 19 pakta Društva narodov sklenejo, da bodo proučile vse predloge, ki bi bili v tem pogledu stavljeni, da pa so za nje obvezni samo sklepi, ki jih bodo sprejeli regularni organi Društva narodov.

3. Če razorožitvena konferenca ne bo rodila pozitivnih uspehov se velesile obvezujejo, da bodo proučile po tem nastali položaj, pri čemer priznavajo angleški razorožitveni predlog za osnovo razorožitve, ki naj se izvede v etapah.

4. Štiri velesile se obvezujejo proučiti sporazumno vse gospodarske probleme, ki pridejo na dnevni red svetovne gospodarske konference ter se obvezujejo složno delovati za gospodarsko obnovo Evrope.

5. Ta pogodba je sklenjena za dobo 10 let in se more po poteku osmih let odpovedati z dveletnim odpovednim rokom.

6. V primeru nesporazumov je merodajno francosko besedilo tega pakta.

Rim, 7. junija. Pogajanja o paktu velesil so končana. Francija, Anglija in Italija so že dale svoj pristanek, sedaj čakajo samo še na odločitev Nemčije. Kakor pa poudarjajo v tukajšnjih dobro poučenih krogih, je zelo dvomljivo, ali bo Nemčija sedaj še pristala na ta pakt, ki je v bistvu docela izpremenjen in od prvotnega osnutka, ki ga je sestavil Musolini, ni ostalo skoraj ničesar. Italija je dala svoj pristanek pod pogojem, da sprejme francoske zahteve, kakor so sedaj upoštevane, tudi Nemčija. Od Nemčija pa ni pričakovati odločitve prej, nego jutri zvečer. **Dejstvo, da se je Musolini v svojem včerajšnjem govoru v senatu jedva dotaknil tega pakta in samo izjavil, da je sedaj prišlo do končnoveljavne odločitve ali bo pakt sprejet ali ne, komentirajo splošno tako, da je Musolini dal s tem že naslutiti, da bo Nemčija sprejetje tega pakta odklonila. V rimskih krogih splošno mislijo, da bo Musolini v tem primeru opustil vsako nadaljnjo akcijo, ker je prišel do prepričanja, da je pakt v tej zasnovi kakor si jo je zamislil, neizvedljiv.** Poudarjajo pa, da bi mogel ta neuspeh imeti zelo dalekosežne posledice tudi za svetovno gospodarsko konferenco, ker bo s tem le še poostreno nasprotje.

Pariz, 7. junija. AA. Listi so ugodno sprejeli vest, da je vlada pooblastila poslanika Jouvenela, da parafira pakt štirih. Pri tej priliki časopisi posebno naglašajo, da pakt v sedanji obliki ne more pri nikomur zbujati hude krvi. Vprašanje je zdaj le, kako se bo Nemčija odločila, zakaj od njenega pristanka je odvisna izvedba pakta.

»Excelsior« piše: Besedilo, ki je de Jouvenel dobil nalog, da ga podpiše, ne more v ničemer omajati ali prizadeti dosedanjih paktov ne pogodb. Užaljenost Poljske, če je iskrena, je samo prestižnega značaja, zakaj tudi Poljska se ne obrača proti besedilu pakta samemu. Toda Poljska, ki se po pravici smatra tudi za velik narod, **ne sme pozabiti, da so štiri podpisnice pakta stalni člani sveta DN; če se bo pakt podpisal, nadaljuje »Excelsior«, smo dolžni dati Poljski zagotovilo, da bomo spoštovali vse pogodbe.** Kar se tiče Male antante, je že razumela, da bo zlasti zbližanje med Francijo in Italijo koristilo tudi njenim interesom.

Francozi odklanjajo nadaljna pogajanja

Pariz, 7. junija. AA. Današnji »Echo de Paris« se bavi z zadržanjem Nemčije nasproti paktu med štirimi velesilami in med drugim pravi:

Če bo Nemčija odklonila podpis pakta štirih, je zelo verjetno, da bo skušala o tem vprašanju potem načeti nove razgovore. Toda po francoskem pojmovanju so razgovori zastran tega pakta zaključeni. Zdaj je samo vprašanje: Ali se bo Mussoliniju posrečilo pregovoriti Hitlerja, da se pridruži ostalim podpisnikom pakta in ali bo predsednik italijanske vlade v obče imel v italijanskem senatu toli pričakovani govor? To bomo videli še v teku današnjega dne. — S svoje strani bo predsednik francoske vlade g. Daladier na seji parlamenta v petek navedel razloge, ki so napotili vlado, da je poslala poslaniku v Rimu de Jouvenelu instrukcije, naj parafira pakt in da naj pri tej priložnosti omeni okoliščine, v katerih je te instrukcije dobil, in besedila, na katera se nanašajo. Ne glede na to, ali bo Nemčija pakt sprejela ali ne, bo Daladier francoskemu parlamentu obrazložil, v čem predstavlja ta pakt, ki sta ga definitivno sprejeli tudi Velika Britanija in Italija, za Francijo več koristi kakor škode.

Vlagatelji hočejo biti zaščiteni

Včeraj je bilo ustanovljeno Društvo za zaščito vlagateljev za dravsko banovino

Ljubljana, 7. junija.

Včeraj se je vršil v stekleni dvorani kolodvorske restavracije ustanovni občni zbor Društva za zaščito vlagateljev pri denarnih zavodih. Predsednik pripravljalnega odbora, primarij v pok. dr. Vinko Gregorič, je kot glavni referent poročal o pomenu ustanovitve tega društva, povdarjajoč uvodoma, da sili položaj naših denarnih zavodov vlagatelje k organizaciji, ki naj zaščiti njihove interese. G. primarij je omenil težak udarec, ki je zadel varčevalce ob prevratu, ko so se zlate prihranjene krone spremenile v papirnate. Prešel je na inflacijo, na dobo konjunkture, ki je prikličala v življenje mnogo denarnih zavodov. V spominu je še, kako so mnoge banke skrahirale. Zopet so bili varčevalci-vlagatelji tisti, ki so izgubili svoje vlage in plačali račun. Na stotine milijonov in delniškega kapitala je bilo izgubljenega, polovica teh vlog je bila last srednjih slojev, ki so si s trdim delom in varčevanjem kaj prihranili.

Zdaj zopet živimo v krizi denarnih zavodov, ko vlagatelj ne more dobiti svojih prihrankov. Ali naj bo zopet vlagatelj tisti, ki bo plačal račun? Koliko škode je napravilo kupčevanje s hranilnimi knjižicami! Na vsak način bo treba nekaj storiti v varstvo vlagateljev. Ukreniti bo treba vse potrebno, da se zopet vrne zaupanje v denarne zavode. Vlagatelji-varčevalci si morajo pomagati sami. Ker pa je samopomoč za poedinca iluzorna, če niso organizirani, je vznikla misel ustanoviti društvo za zaščito vlagateljev, ki bo zakonitim potom ščitilo interese svojih članov.

G. primarij je podal glavne smernice glede delovanja organizacije. Društvo mora najprej zahtevati, da se valuta, v kateri je dobil dolžnik posojila, pred zmanjšanjem svoje vrednosti zasigura. Normalne razmere se bodo vrnile le tedaj, če se bo povrnilo zaupanje občinstva v denarne zavode, ki ga je izgubilo v teh razmerah in raje drži denar doma. Referent je povedal še svoje mnenje glede sestave revizijske komisije, ki naj bodo v nji ugledni knjigovodstveni strokovnjaki in odlični poznavalci naših gospodarskih razmer. Taka revizija je potrebna seveda v glavnem pri večjih denarnih zavodih in na ta način se bo ugotovilo, kaj je zdravega in bolnega. Le tako je mogoča sanacija. Seveda brez žrtev ne bo šlo. Pa tudi država bo morala energično poseči vmes. Kar je za sanacijo denarnih zavodov kardinalna točka, je moralna in materijalna odgovornost vseh funkcijonarjev in vseh vodilnih oseb zavoda za neutemeljene izgube.

Polomi denarnih zavodov so bili često posledice dejstva, da so bili zavodi tudi industrijski podjetniki. Take industrije so bile zavodom često v breme in v pogubo. Če imajo denarni zavodi sedaj kaka industrijska podjetja ali pa večinski paket takih delnic, morajo polagoma tako posest likvidirati. Seveda je vzeti ta razmotrivanja kot delno mnenje o potrebni reformi denarnih zavodov. Take reforme pa morajo biti uzakonjene in zakon temeljito proučen, predno stopi v veljavo. Pri eventualni reformi denarnih zavodov bodo igrali vlagatelji važno vlogo in zato je ustanovitev Društva za zaščito vlagateljev nujno potrebna. Društvo je ustanovljeno samo za dravsko banovino, ker bi imelo za vso kraljevino preobširen delokrog.

Besede g. primarija Gregoriča so bile sprejete s toplim priznanjem. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen dr. Vinko Gregorič, za podpredsednika g. Jakob Zadravec, industrijalec iz Središča ob Dravi, za tajnika g. Ernest Vargazon, načelnik dir. drž. žel. v p., Ljubljana, v odbor pa veletrgovec Avgust Volk, restavrater Criil Majcen, veletrgovec Fran Hrehorič, vsi iz Ljubljane, ter Božidar Malešič, restavrater z Jesenic. Za namestnika Joško Veber, industrijalec iz Škofje Loke ter Fran Kobenter, uradnik iz Ljubljane. V nadzorni odbor Hieronim Demšar, industrijalec v Ljubljani, inž. Mihael Mihor, inspektor dela v pok. iz Ljubljane ter inž. Jernej Zupanc, lesni trgovec iz Lancovega pri Radovljici. Letna članarina je bila določena na 20 Din.

Sklepi kongresa sodnikov

Sodniki so za čimprejšnje izenačenje zakonodaje ter za poenostavljenje sodnega postopanja — Zahteva po novem zakonu o sodnikih

Beograd, 7. junija. r. Včeraj je bil končan kongres jugoslovenskih sodnikov, ki je preko binkoštnih praznikov zasedal v Beogradu. Na večrajšnji seji so razpravljali o materialnem in socialnem položaju sodnikov. Postavljena je bila zahteva, da se v pogledu napredovanja izvzamejo iz splošnega uradniškega zakona. O vprašanju pocenitve in pospešitve sodnega postopanja je govoril tudi apelacijski sodnik dr. Rudolf Sajovic iz Ljubljane, ki je prečital tudi obsežen referat namestnika višjega državnega tožilca dr. Munde iz Ljubljane, ki se zavzema za to, da se čimveč kompetenc prenese na sodnike poedince pri okrožnih in sreskih sodiščih. Po izvolitvi novega odbora ki mu zopet predseduje apelacijski sodnik dr. Rusomir Janković, je bila sprejeta obširnejša resolucija, ki navaja med drugim:

1. Delo na izenačenju zakonov naj se kar najbolj pospeši. Pri tem naj se upoštevajo ne samo rezultati znanosti, marveč tudi potrebe naroda in sedanje gospodarske in splošne prilike v državi. Samo združitev teorije in prakse bo dala dobre rezultate. V pogledu zakonodaje, ki je bila izvedena v svrho unifikacije jugoslovenskega prava, smatrajo sodniki, da ne zadovoljuje v jezikovnem pogledu in ne odgovarja duši in čuvstvovanju našega naroda. Pozitivno pravo mora biti napisano in razloženo tako, da je pristopno in razumljivo najširšim slojem naroda. Birokratska in preveč strokovnjaška terminologija naj se popravi, da bo odgovarjala temu načelu. Moderno pravo ni več last birokratov, marveč vsega naroda, iz katerega tudi mora izhajati.

2. Organizacija sreskih sodišč na področju južne Srbije in Črne gore je nujna potreba naroda in države. Število vseh sodišč naj se določi po terenskih prilikah in potrebah naroda.

3. Čimprej naj se izenači občo državljansko pravo in osnuje enotna kasacija za celo državo. Sedež naj se določi tako, da bo odgovarjal interesom pravosodja in naj se pri tem ne ozira ne na politične, plemenske, pokrajinske in krajevne interese.

4. Čimprej naj se izda poseben *zakon o sodnikih*, s katerim naj se na novo uredi položaj sodnikov kot organov v oblasti. Ta zakon naj zajamči neodvisnost, stalnost in nepremestljivost sodnikov, določi avtomatsko napredovanje in zasigura materijalni položaj sodniškega stanu.

5. Zakoni naj se pišejo v narodnem jeziku, a že izdani zakoni naj se čimprej prilagode tej zahtevi.

Ob zaključku kongresa je bilo sklenjeno, da se osnuje podporni fond za primer smrti ali bolezni članov. Prav tako je bil sprejet sklep, da se vsi referati, nanašajoči se na položaj sodnikov, natisnejo in kot priloga resolucije, ki ji je dodano obširno obrazloženje, dostavijo merodajnim činiteljem.

Kongres obrtnih zbornic

Tesnejše sodelovanje obrtnih zbornic — Zahteva po takojšnji uvedbi obveznega socialnega zavarovanja za obrtnike

Zagreb, 7. junija. r. Na binkoštni ponedeljek in včeraj se je vršil v prostorih zagrebške Zbornice prvi kongres jugoslovenskih obrtnih zbornic odnosno obrtnih odsekov skupnih Zbornic za TOI. Kongresa so se udeležili zastopniki vseh obrtnih zbornic iz vse države. Predsedoval je predsednik zagrebške obrtne zbornice g. Milan Ramušćak, ki je pozdravil vse delegate in naglasil važnost tesnejšega sodelovanja med obrtniškimi zbornicami v varstvo skupnih interesov. Kongres so na to pozdravili predstavniki posameznih zbornic. Za obrtni odsek ljubljanske zbornice se je udeležil kongresa podpredsednik Zbornice za TOI g. Ivan Rebek.

Kongres je nato razpravljal o aktualnih problemih ter se je najprvo bavil s pravilnikom, ki naj uredi **stalno sodelovanje med obrtnimi zbornicami.** Predloženi osnutek je bil z nekaterimi izpremembami soglasno sprejet. Pravilnik določa, da se bodo obrtne zbornice o vseh skupnih vprašanjih obrtništva posvetovale in zavzemale enotno stališče. Vsako leto naj se to sodelovanje manifestira na kongresu vseh obrtnih zbornic, ki naj se vrše na sedežih posameznih zbornic.

Druga glavna točka kongresa je bilo **vprašanje javnih del,** s katerim naj bi se poživelo celokupno gospodarstvo in pomagalo tudi obrtništvu. O tem vprašanju se je razvila obširna debata. Zlasti se je govorilo o pospeševanju gradbene delavnosti. Na koncu debate je bila sprejeta resolucija, v kateri pozivajo obrtniki vlado, naj prične izvajati javna dela, čim prej pa naj se tudi imenuje in sestane Gospodarski svet, da razpravlja o ukrepih za sanacijo gospodarskih prilik.

O razločevanju med obrtjo in trgovino ter obrtjo in industrijo je govoril obširno delegat sarajevske zbornice g. Vekoslav Jelavić. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno naprositi ministra za trgovino in industrijo, da izda navodila glede izvajanja tozadevnih določb novega obrtnega zakona.

Kongres se je bavil nadalje tudi **s poslovanjem zbornic** ter je v tej zvezi sklenjeno naprositi vlado, da oprosti obrtne zbornice v medsebojnem službenem dopisovanju poštnine. Načeto je bilo tudi vprašanje taks za mojstrske izpite. Ker se je v zvezi s tem pojavilo mnogo drugih sličnih vprašanj, je bilo sklenjeno, da se zbere vse tozadevno gradivo in pripravi za posebno konferenco, ki se bo bavila samo s temi vprašanji.

Na dnevnem redu je bila tudi **razprava o novem obrtnem zakonu.** Po referatu, ki ga je podal tajnik skopske zbornice, je bilo sklenjeno, da se skliče prihodnji mesec v Beograd predkonferenca, nato pa v Sarajevu glavna konferenca obrtnih korporacij, da o tem razpravljajo podrobnejše.

Ena izmed najvažnejših točk kongresa je bilo **vprašanje Socialnega zavarovanja obrtnikov.** Po vsestranski razpravi, v katero so posegli zastopniki vseh zbornic, je bila sprejeta naslednja resolucija:

1. Klub vsem težavam, ki tarejo obrtniški stan, se izjavlja konferenca enodušno za obvezno zavarovanje obrtnikov v smislu člena 384 obrtnega zakona.

2. Minister za trgovnino in industrijo se naproša, naj v smislu pooblastila po členu 384 obrtnega zakona v zakonitem roku izda uredbo o socialnem zavarovanju obrtnikov.

3. V uredbi naj se predpiše uveljavljenje vseh po obrtnem zakonu predvidenih oblik zavarovanja, toda tako, da se more uvedba zavarovanja za primer bolezni v posameznih pokrajinah odgoditi, če obstojajo tam že zavarovalne ustanove obrtnikov.

4. Vsem zbornicam se naroča, naj čimprej zberejo statistične podatke po starosti in premoženjskem stanju obrtnikov in članov njihovih rodbin, da bi se mogli že na prihodnji skupni konferenci obrtniških zbornic sprejeti primerni sklepi za uvedbo socialnega zavarovanja obrtnikov.

V Rumuniji sneži

Bukarešta, 7. junija. g. Snoči je v Bukarešti in okolici nekaj časa snežilo. Sneg se je kmalu spremenil v brozgo.

Pariz, 7. junija. AA. Iz Ankare poročajo, da že deset dni skoraj po vsej Turčiji neprestano dežuje. V gorskih predelih sneži že dva dni brez prestanka.

Atentat na Venizelosa

Atene, 7. junija. Sinoči je bil izvršen atentat na bivšega ministrskega predsednika Venizelosa. Ko se je proti polnoči vračal iz Chephedia z avtomobilom v spremstvu svoje žene proti Atenam, je oddal neznanec nanj več strelov iz revolverja. Venizelos sam je ostal nepoškodovan, pač pa je bila njegova soproga zadeta od štirih strelov in precej nevarno ranjena. Tudi šofer je dobil lažjo rano v desno ramo. Atentator je pobegnil in ga dosedaj niso mogli izslediti. Dogodek je izzval med pristaši Venizelosa velikansko ogorčenje in nekateri celo očitajo vladi, da je najela morilca.

Sporazum med Anglijo in Irsko dosežen?

Dublin, 7. junija. AA. V uradnih krogih izjavljajo, da se še nič točnega ne ve o vesteh, ki so včeraj krožile o irsko-angleškem sporazumu. Po teh še nepotrjenih vesteh so preteklo nedeljo imeli v Dublinu tajno sejo, na kateri sta se irska in britanska vlada sporazumeli, da bi Irska plačala na račun agrarnega dolga Angliji skupno 25 milijonov funtov, tako da bi se irsko-britanska gospodarska vojna najpozneje čez 14 dni končala.

Drummond odhaja

Ženeva, 7. junija. AA. Mednarodno društvo pri Društvu narodov akreditiranih novinarjev je priredilo včeraj poslovilno kosilo v hotelu Bergu na čast siru Ericu Drummondu, ki se poslavlja z mesta generalnega tajnika Društva narodov, kjer je bil neprestano od ustanovitve Društva narodov pa do danes. Na obedu se je zbralo nad sto zastopnikov raznih listov in časopisnih agencij domala vseh držav, ki sodelujejo pri Društvu narodov.

Italijanski prestolonaslednik v Nemčiji

Kasel, 7. junija s. Današnji proslavi ob priliki prevzema funkcij državnega namestnika princa Filipa Hessenskega, čigar soproga je hčerka italijanske kraljevske dvojice, bo prisostvoval tudi italijanski prestolonaslednik. Značilno je, da bo temu državnemu aktu prisostvovalo tudi okoli 30 italijanskih novinarjev.

Letonski židi proti Nemčiji

Riga, 7. junija. AA. Na konferenci delegatov letonskih židov so sklenili, da morajo letonski židi pretrgati vse trgovinske zveze z Nemčijo in da morajo nadaljevati boj na intelektualnem in političnem polju proti hitlerjevstvu.

Sprava med Dollfussom in Hitlerjem?

Dunaj, 7. junija. s. Krščansko-socialni »Acht Uhrblatt« doznava od poučene strani, da se je po posredovanju Mussolinija v Rimu posrečilo razčistiti spor med Dunajem in Berlinom v toliko, da se morejo pričakovati pogajanja. Sprava bo najbrže v zvezi s prizadevanji v zadnjem času, da bi se avstrijska narodno-socialistična stranka osamosvojila ter postala neodvisna avstrijska stranka. Gospodarski krogi bodo vsekakor z veseljem pozdravili morebitni sporazum.

Rusija naroča v Italiji vojne ladje

London, 6. junija. č. Kakor poroča »Daily Telegraph«, se pogaja ruska vlada z italijanskimi ladjedelnicami za štiri križarke in eno veliko podmornico. Križarke naj bi imele po 7000 ton in naj bi imele izredno močno ogrodje, podmornica pa naj bi imela 3800 ton. To bo največja podmornica na svetu in bo dodeljena brodovju na Tihem oceanu.

Sterilizacijski proces v Gradcu

Gradec, 6. junija AA. Dopoldne se je začel v Gradcu velik proces zaradi sterilizacije moških, čigar glavni krivec je bil dunajski anarhistični pisatelj Rudolf Grossmann, ki je imel več tajnih laboratorijev, kjer so dijaki medicine proti plačilu sterilizirali moške, največ delavce.

Požar v ameriški univerzi

Kingston (Ontario), 6. junija AA. Preteklo noč je ogenj uničil del tukajšnje univerze. Škoda znaša okoli 15 milijonov Din.

Velike povodnji v Indiji

Bombay, 6. junija AA. V pokrajini Pravancore na jugovzhodu polotoka je 3.000 rodbin brez strehe, ker je voda odnesla hiše.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2307.07 — 2318.43. Berlin 1331.25 — 1342.05, Bruselj 799.13—803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 194.19 — 195.79, Newyork ček 4786.04 — 4814.30, Pariz 225.65 — 226.77, Praga 170.67 — 171.53, Trst 296.85 — 299.25. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85 (premija 28.5 odst.).

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 7. junija. Pariz 20.36, London 17.55, Newyork 434.—, Bruselj 72.10, Milan 26.825, Madrid 44.175, Amsterdam 208.15, Berlin 120.30, Dunaj 58.—, Sofija 1.—, Praga 15.40—, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Naši mesarji v eksistenčni borbi

Danes je bila ustanovljena Zveza mesarskih združenj dravske banovine

Ljubljana, 7. junija.

Odmevi stanovske borbe našega obrtništva so čedalje močnejši in vedno bolj značilni; pričajo nam, da so tudi obrtniki v ostri eksistenčni borbi, ki jo diktirajo hudi časi. Eden takšnih odmevov je tudi snočnje zborovanje naših mesarjev, ki so se zbrali v lepem številu iz številnih krajev banovine v veliki kazinski dvorani. Z zborovanjem so hoteli dati povdarek ustanovitvi »Zveze mesarskih združenj dravske banovine«, ki so jo ustanovili danes dopoldne v posvetovalnici ZTOI. Vendar pa zborovanje ni imelo le svečanostnega značaja, nego je bil močan odraz zahtev in teženj naših mesarjev; sprejeta je bila tudi obširna resolucija, ki obsega prav za prav program nove zveze.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora nove zveze g. J. Dimnik, a zborovanje je vodil g. Fr. Zajc, ki je tovariško pozdravil zborovalce, zlasti iz drugih krajev, posebej pa zastopnika banske uprave in g. bana g. dr. Šinka, zastopnika ZTOI podpredsednika g. I. Rebeka in g. dr. J. Koceta, zastopnika mestne občine obč. svet. g. M. Urbasa, ravnatelja mestne klavnice g. dr. Pestotnika, predsednika Okrožnega odbora združenja obrtnikov g. F. Pristoua, zastopnika Obrtniškega društva g. Igliča, tajnika Zveze združenj gostilničarskih obrti g. Petelina in delegate sorodnih organizacij iz Zagreba. Predlagal je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno ministru za trgovino, obrt in industrijo, ki so ju zborovalci sprejeli z odobravanjem.

Izčrpno in pregledno poročilo o stanju mesarske obrti v naši banovini je podal g. Windischer iz Novega mesta. Govornik je živo in konkretno očrtal slab položaj mesarjev, naglašajoč, da se mesarji zavedajo resnih časov in priznavajo pravico zaščite kmetom, a kmete bi bilo treba podpreti tako, da ne bodo trpeli mesarji. Izrekel se je zoper klanje živine po kmetih, ki je škodljivo v splošnem gospodarskem pogledu in tudi v nasprotju z obrt. zakonom. Mesarji tudi protestirajo proti ustanavljanju »špeharskih« zadrug. Govornik je dokazoval, kako silno tlačijo mesarje davki, ki so se zvišali, dočim je konzum mesa padel.

V imenu banske uprave je govoril g. dr. Šink. Banska uprava je vedno podpirala upravičene težnje obrtnikov, pričakuje pa tudi v naprej, da bodo mesarji upoštevali težkoče, ki ovirajo bansko upravo, da ne more povsem ustreči ne na levo ne na desno. — V vzpodbudnem govoru, naj se mesarji oklenejo svoje organizacije, je zagotavljal g. Rebek, podpredsednik ZTOI, da bo zbornica vedno podpirala njihove težnje kot jih je doslej. Zavzemala se pa bo tudi za to, da se tudi obrtnikom določi eksistenčni minimum.

Govorili so še zastopniki drugih ustanov, nakar je g. Ivo Žan prečital obširno resolucijo, v kateri se mesarji zavzemajo za svoje interese v smislu smernic, ki jih je začrtal g. Windischer v svojem poročilu. Med drugim tudi zahtevajo spremembo § 150 obrt. zakona glede določanja cen mesa, zavzemajoč se za načelo proste trgovine. Dokler bi ne prišlo do te spremembe, bi naj določala ceno mesa sreska načelstva v sporazumu z mesarskimi strokovnimi organizacijami. Glede obrtnega naraščaja se mesarji izjavljajo, da je treba število vajencev čim bolj omejiti, na 2 pomočnika bi smel biti največ po en vajenec. Plačilo za vajence bi se naj ne uvedlo pri podeželskih mojstrih, ki imajo vajence v popolni oskrbi, sicer bi se pa naj nagrada določala v sporazumu z obrt. strokov. organizacijami, ker so razmere skoraj v vsaki stroki drugačne. Glede delovnega časa bi se naj uvedla le okvirna določila, ker se delo pri mesarjih začne zelo zgodaj, med dnevom pa lahko uslužbenci počivajo. Zdravniška oskrba se naj izboljša za vajence pri OUZD, ki naj reorganizira zdravniško službo. Na obrt. nadaljevalnih šolah bi naj uvedli tudi praktičen pouk, poučevali bi naj obrtniški mojstri. — Zborovalci so tudi pooblasti po resoluciji novi odbor Zveze, da začne izdajati strokovno glasilo, ki naj prinaša gospodarske članke in tržne cene.

Resolucija je bila sprejeta z odobravanjem. Končno je spregovoril še g. Kaurić iz Zagreba, ki je predlagal, naj bi izpopolnili resolucijo v nekaterih točkah. Bil je sprejet predlog g. Windischerja, da novi odbor izpopolni resolucijo po predlogu g. Kaurića, v kolikor so predlagateljeve točke sprejemljive za naše prilike.

Po zborovanju so zborovalci še ostali v dvorani, da so se tovariško razgovorili o križih in težavah svojega stanu.

Dopoldne so si mesarji iz drugih krajev v spremstvu ljubljanskih mesarjev ogledali klavnico in sejmišče, na kar so se ob 11.30 v posvetovalnici Zbornice TOI zbrali na ustanovnem občnem zboru Zveze mesarskih združenj. Zastopanih je bilo 8 združenj (zadrug) in ena sekcija (Kočevje). Predsednik akcijskega odbora g. J. Dimnik je otvarjajoč zbor pozdravil zastopnika banske uprave g. dr. Šinka, tajnika ZTOI g. dr. Koceta in načelnika okrožnega odbora obrtniških združenj g. Pristoua. O delu akcijskega odbora je poročal tajnik g. Pirc. Akcijski odbor se je ustanovil leta 1930., v smislu sklepa lanske mariborske skupščine so pa sklicali zdaj ustanovni občni zbor zveze mesarskih združenj. Pravila so bila soglasno sprejeta, nakar je bil izvoljen širši odbor zveze, v katerem so načelniki mesarskih združenj in 3 člani iz ljubljanske okolice.

Kongres naših esperantistov

Beograd, 6. junija.

Beograd je bil ob letošnjih binkoštnih praznikih središče raznih prireditev. Sokoli, inženjerji, kemiki in esperantisti so imeli v naši prestolici svoje kongrese. Zanimiv je bil kongres esperantistov Jugoslavije, 6. po številu.

Že binkoštno soboto zjutraj so se pričeli zbirati prvi delegati esperantskih društev od severa in zapada, od juga in vzhoda. Povsod po mestu si srečaval ljudi z esperantsko zvezdo in kongresnim znakom. Beograjčani so postajali pozorni, mnogobrojni lepaki in napisi so jih opozorili na esperanto.

Kongresno delo se je pričelo v soboto zvečer s konferenco delegatov in spoznavnim večerom kongresistov v hotelu London. Slovesno je bil kongres otvorjen v nedeljo zjutraj ob 10. v veliki dvorani nove univerze, ki je bila popolnoma zasedena po esperantistih in publiki. Po pozdravnem nagovoru predsednika pripravljalnega odbora je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravni brzojavki prosvetnemu ter notranjemu ministru. Uvodni govor je imel predsednik Jugosl. esp. lige dr. Štefančič. Med pokrovitelji kongresa so bili odlični zastopniki naših društev in organizacij kakor Rotary klubov, Rdečega križa, skavtov in dr., zastopana so bila ministrstva prosvete, železnice in pošte, institucije kakor: univerza in dr. Prav markantne govore so imeli v srbohrvaščini bivši fin. minister dr. Milan Stojadinović, minister n. r. dr. Pera Šoč in Jovan Jovanović. Burno aklamirani so pozdravili kongres inozemski esperantski gostje: ga. Rooth iz Amerike, Kola Ajayi, črnec iz Nigerije, Hans Jacob iz Ženeve, Bleier Vilmos iz Madžarske, H. Harabagin iz Rumunije, Arkadij Fuxman iz Poljske in Harald Peter iz Nemčije. Pretresljivi so bili govori esperantistov slepcev iz Zemuna. Sledili so pozdravi zastopnikov esperantskih klubov iz Beograda, Broda, Kragujevca, Novega Sada, Osijeka, Splita, Subotice, Starega Bečeja, Šabca, Vinkovcev in Zagreba. V imenu ljubljanskega kluba je nagovoril kongres g. Kozlevčar, v imenu Maribora g. prof. Rakuša, v imenu Jesenic pa g. Golobič. Dospele so pozdravne brzojavke iz inozemstva in mnogih krajev naše države.

Važne za organizacijo esperantskega gibanja so bile delovne seje in občni zbor Jugosl. esp. lige, ki so se vršile v nedeljo in ponedeljek. Sprejetih je bilo tudi več resolucij. V nedeljo zvečer je bila v čehoslovaškem domu intimna esperantska prireditev, na kateri je vzbudil pozornost pevski esperantski zbor iz Osijeka, ki je prepeval esperantske pesmi. Prireditvi je prisostvovalo mnogo odličnih gostov iz prestolice.

Kongresisti so napravili v ponedeljek popoldne več izletov v okolico, tako na Avalo in v Zemun. V Zemunu so obiskali zavod slepcev, ki se posebno zanima za esperanto. Ravnateljev namestnik jim je natančno razkazal vse znamenitosti in organizacijo zavoda. Gostom na čast so male deklice ganljivo zapele esperantsko himno, a gojenci so pokazali z godbo in petjem svoje zmožnosti.

Zvečer istega dne je imel črnec Kola Ajayi prav zanimivo skioptično predavanje o temi: Afrika, moja solnčna dežela. Govoril je v krasnem esperantskem jeziku, njegov govor je prevajal sproti v narodni jezik g. Živanović, podpredsednik beograjskega društva. Kola Ajayi namerava napraviti po Jugoslaviji turnejo, prišel bo tudi v Slovenijo, kjer bo imel povsod zanimiva skioptična predavanja.

Kongres je napravil v javnosti dober vtis, naši esperantisti pa so se vrnili na svoje domove navdušeni in še bolj vneti za vzvišene ideje esperanta. Mednarodni gostje pa so obljubili, da se bodo še vrnili v našo gostoljubno državo.

Prihodnji esperantski kongres bo v Osijeku, nato pa najbrž v Ljubljani. J. K.

Nova postojanka JS

Litija, 7. junija.

Plemenita misel Jadranske straže je prodrla tudi v Litijo. Pred tedni je povabil litijski sreski načelnik g. Podboj v svoj urad nekaj javnih delavcev, ki so sklenili pripraviti teren za ustanovitev te prepotrebne nacionalne organizacije. Predsednik pripravljalnega odbora g. vladni svetnik Podboj je dobil te dni že potrjena pravila. Jutri zvečer se bodo sestali naši jadranski stražarji k ustanovnemu občnemu zboru.

Pripravljalni odbor vabi na sestanek vse narodno misleče Litijčane in okoličane. Upoštevajoč težko gospodarsko stanje se bo določila članarina tako nizko, da bo omogočen pristop vsakomur. Zanimivo je, da je misel jadranskih stražarjev že močno ukoreninjena na litijski osnovni šoli. V Podmladku Jadranske straže je organiziranih v letošnjem letu 192 naših najmlajših, ki pripadajo organizaciji, čije vodilno načelo je: »Čuvajmo naše morje!«

Razen zgolj nacionalnih nalog, ki jih bo imela nova organizacija, ji bo pripadla vsekakor tudi važna praktična naloga: s skupnimi, cenenimi izleti gojiti tudi dejansko ljubezen do našega Jadrana. Nekatera litijska društva so že svoječasno prirejala skupne izlete na naš Jadran in takrat udeležencev ni primanjkovalo. Nova organizacija, ki ji bo ta naloga glavni namen, pa bo gojila ekskurzije seveda še mnogo lažje. Prav tako važno in hvaležno nalogo pa bo prevzela s prirejanjem letovališč ob našem Jadranu. Naš Rdeči križ je že nekaj let sem poslal na morje otroke, ki so bili slabotni in so bili po mnenju naših zdravnikov potrebni lečenja ob morju. Doslej so te mlade Litijčane, potrebne morskega zdravljenja, solnca in zraka oddali h kolonijam, ki so jih aranžirali sosednji zasavski kraji. Prav tako bo storil Rdeči križ tudi letos, saj je na svoji zadnji seji že določil, da pošlje na Jadran nekaj otrok na lastne stroške. Rdeči križ pa je tudi sklenil prirediti v kratkem večjo prireditev, da si zbere denar, ki ga bo prihodnje leto porabil za letovanje večjega števila mladih Litijčanov na morju. Prav umestno bi bilo, ko bi to akcijo pokrenil v lastnem okrilju drugo leto pri nas Rdeči križ z mlado podružnico Jadranske straže. Kakor vidimo, čakajo novo organizacijo prav lepe in koristne naloge. Podprimo jo! Zato vsi k ustanovnemu občnemu zboru, v četrtek ob pol 8. zvečer v osnovno šolo. Zbora se udeleži tudi delegat iz Ljubljane, ki pa bo odšel nazaj že z 9. večernim vlakom. Zatorej: točnost!

Čuvajmo naše morje!

Sokolsko slavje v Hrastniku

Hrastnik, 6. junija.

S slavnostno akademijo je naš Sokol otvoril proslavo svoje 25 letnice. Program je bil zelo pester in posrečen, obisk pa bi bil lahko večji. Za uvod je zaigral v krasno dekorirani telovadnici orkester glasbenega društva sokolsko koračnico. Sledil je govor brata Groznika, v katerem je razložil vso zgodovino 25 letnega delovanja hrastniškega Sokola. Govoru so sledile telovadne točke članov, članic, ženskega naraščaja in oboje dece. Med poedinimi telovadnimi točkami je zapel oktet glasbenega društva pod vodstvom br. Čandra več krasnih pesmi, br. Mahkota pa je zapel dve solo pesmi. Sledila je recitacija br. inž. Freyerja »Naš Narodni dom« in kot zaključek pestra živa slika in »Bože Pravde«.

Po deževnem maju je nastopilo krasno nedeljsko jutro. Ob 12. uri je bil sprejem gostov na kolodvoru, nato pa se je vršila lepa povorka skozi Hrastnik do Sokolskega doma. Tu je došle brate in sestre ter zastopstvo župe pozdravil v temperamentnih besedah brat Kušar Janez. Z zagotovilom, da se sokolstvo nikdar več ne umakne s teh tal, ki so jih ob ustanovitvi 1908 smatrali Nemci že za svoje, je izjavil, da so za vedno minili časi, ko so lahko podivjane tolpe nekaznovano napadale in pljuvale na rdeče sokolske srajce. Končal je s pozivom na vse prisotne, naj zakličejo trikrat sokolski zdravo v srečo kralja, sokolstva in domovine. V imenu župe je čestital jubilantu br. Razpotnik.

Med skušnjami se je jelo polniti telovadišče. Vsa nasprotovanja sovražnikov sokolstva, trganje lepakov in oviranje osebne agitacije ni moglo preprečiti, da se ne bi zbralo na telovadišču in okrog njega nad 1000 gledalcev. Med odličnimi gosti smo opazili g. sreskega načelnika in g. dr. Roša iz Laškega, ki sta stara prijatelja sokolstva. Točno ob napovedanem času se je pričela javna telovadba. Nastopilo je 76 članov, 48 članic, 48 moškega naraščaja, 45 ženskega, moške dece 68, ženske dece 56. Udeležba bi bila sicer lahko večja, vendar se mora upoštevati slabo materijalno stanje članstva, ki živi v obupnih razmerah.

Izvedba je bila zelo dobra, posebno živahne so bile igre oboje dece, ki jih je sestavil br. Volk. Orodna telovadba je pokazala, da ima gornjeposavsko sokolsko okrožje dober kader telovadcev. Ta nastop kot prvi naj nam bo v vzpodbudo, da se že z večjim veseljem lotimo dela in uspehi pokrajinskega zleta, od katerega nas loči še malo časa, ne bodo izostali. Julibantu pa naj zasigura še večje in lepše uspehe.

Po telovadbi se je razvila zabava s plesom, ki je končala v najlepšem razpoloženju. — Zdravo.

Državno šahovsko prvenstvo

Ljubljanski šahovski klub se je kvalificiral za finale

Pred prazniki smo poročali, da se Ljubljanski šahovski klub za binkošti udeleži šahovskega turnirja za prvenstvo Jugoslavije v Zagrebu. Ljubljana je poslala v boj Furlanija, Julija Gabrovška, Ludvika Gabrovška, Preinfalka, Šorlija, Cirila Vidmarja in Milana Vidmarja ml. Turnir, na katerem je sodelovalo osem klubov, se je vršil v dveh skupinah, v dvorani Saveza grafičkih radnika. Ljubljana je igrala v C skupini, rezultati prvega kola na binkoštno nedeljo so bili- Ljubljana-Grafički ŠK 4½ : 1½. Vidmar ml. je zmagal nad S. Filipčićem, Furlani nad Brainerjem, Ludvik Gabrovšek nad Novačićem, Preinfalk nad Denichom, dočim je Gabrovšek Julij izgubil proti Lončariću, Ciril Vidmar pa remisiral s Kuševićem.

Prvak Zagreba Maksimirski ŠK je igral z zagrebškim klubom Virje. Rezultat 4½ : 1½ za Maksimirski ŠK.

V drugem kolu je dosegla Ljubljana krasen uspeh. Zmagala je na vsej črti, v tekmi proti Virju so Ljubljančani zmagali na vseh deskah. Rezultati: Franjić-Milan Vidmar 0 : 1, dr. Vlaisavljević - Furlani 0 : 1, Šignar - Ludvik Gabrovšek 0 : 1, Puškarić - Preinfalk 0 : 1, Stampar - Julij Gabrovšek 0 : 1. Krčmar - Šorli 0 : 1. S to zmago je bila Ljubljana že v prednosti za poldrugo točko pred svojim najnevarnejšim tekmecem Maksimirskim ŠK. Ta je v tekmi z Grafičarji dosegel isti rezultat, kakor Ljubljančani, namreč 4½ : 1½.

V tretjem kolu sta najprej igrala Grafički ŠK in Virje, rezultat 3½ : 2½ za Grafički. Nato sta se pa srečala prvak Zagreba in prvak Ljubljane. Ljubljana je imela prvo potezo. Rezultati so bili: Vidmar ml. - Severinski remis, Furlani - Weiss remis, Ludvik Gabrovšek je izgubil proti Šubariću, prav tako Preinfalk proti Rojniću, pač pa sta zmagala Julij Gabrovšek nad Dostalom in Šorli nad Kneževićem. Končni rezultat 3 : 3.

V D skupini je igral Sisak proti ZŠK 2 : 4, Celje je izgubilo napram Virovitici z 2½ : 3½, prav tako v drugem kolu proti ZŠK z 1½ : 4½. Virovitica je porazila Sisak s 3½ : 2½, ZŠK Virovitico s 4 : 2, Sisak Celje s 4½ : 1½.

Končni rezultat v C skupini je naslednji: Ljubljanski ŠK 13½, Maksimirski ŠK 12, Grafički ŠK 6½ in Virje 4 točke.

D skupina: ZŠK 12½, Virovitiški ŠK 9, Celjski ŠK 8½ in Sišaški ŠK 6 točk. Ljubljana se je torej kvalificirala za finale.

Razpuščena društva

Ljubljana, 7. junija.

Z odloki kr. banske uprave dravske banovine so bila razpuščena naslednja društva, ki že več let ne delujejo ter nimajo ne članov ne imovine in torej ne morejo več izvrševati svojega statutarnega delovnega področja.

Podružnica krščanske šole v Tinjah, Športni klub »Radeče« v Radečah pri Zidanem mostu, Podružnica Hoče hmeljarskega društva za Slovenijo s sedežem v Žalcu, Prosvetno društvo v Žitečki vasi, Podružnica Sv. Lovrenc na Pohorju čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Sportno društvo »Slovenska Bistrica« v Slovenski Bistrici, Podružnica splošne delavske izobraževalne zveze »Svoboda« za Slovenijo v Slovenski Bistrici, Tržno olepševalno društvo pri Sv. Lovrencu na Pohorju, Podružnica krščanske šole v Jareninu, Društvo za povzdigo mesta Ljubljane v Ljubljani, Cerkveno stavbeno društvo pri Sv. Lenartu, Podružnica Zveze delavskih žena in deklet za Slovenijo pri Sv. Lovrencu na Pohorju, Podružnica čebelarskega društva za Slovenijo v Starem trgu, Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Slivni-Hočah, Sportni klub Troja v Brežicah, Podružnica krščanske šole v Puščavi, Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Kostanjevica, Strokovna skupina bolniških uslužbencev v Ljubljani, Podružnica krščanske šole v Dobovi, Čitalnica pri Sv. Lenartu, Strokovna zveza viničarjev in kmetskih delavcev, skupina Sv. Anton v Slovenskih goricah, Podružnica društva sv. Cirila in Metoda v Št. Janžu, Katoliško slovensko prosvetno društvo »Krek« v Olševku, Prostovoljno gasilno društvo v Trbojah in Ljudska knjižnica »Belca« na Suhi pri Kranju.

Živahen promet na velesejmu

Ljubljana, 7. junija.

Letošnji velesejem je tako pester, da se človek nehote vpraša, kako je mogoče v teh težkih časih spraviti skupaj toliko lepega in zanimivega. Pozornost vzbuja množica domačih razstavljalcev, ki so ostali zvesti našemu velesejmu in nas vsako leto presenetijo z novimi uspehi svoje podjetnosti in iznajdljivosti. Med novostmi zavzema letos gotovo prvo mesto vzorno organizirana in izredno bogata razstava Dolenjske, ki jo je organiziralo marljivo društvo »Krka«. Na razstavi točijo prvovrstna dolenjska vina, da pokažejo ljudem, kaj prideluje dolenjska zemlja v vinogradništvu. Poleg drugih vrst vin se točijo tudi posebna sortirana vina iz kmetijske šole na Grmu.

Izredno bogato je letos zastopana naša domača usnjarska industrija, ki razstavlja res krasne izdelke. Naši podjetni usnjarji imajo poslovne zveze daleč po svetu in dobivajo kože iz vseh krajev sveta. Tudi tekstilna industrija je letos na velesejmu pokazala, da se bomo lahko polagoma otresli inozemske konkurence in izdelovali dobro blago po mnogo nižjih cenah doma. Naši mizarji so že znani s prejšnjih velesejmov, a letos so razstavo svojih priznanih izdelkov še znatno izpopolnili.

Obisk velesejma je bil tudi včeraj in danes dopoldne zadovoljiv. Začelo se je že poslovno življenje in v poedinih panogah se sklepajo kupčije. Povpraševanje se opaža zlasti po elektrotehničnih, tekstilnih in kovinastih izdelkih ter po pohištvu.

Iz Metlike

— *Premestitev.* K sreskemu cestnemu odboru v Ljubljano je bil premeščen tukajšnji cestni nadzornik pri sreskem cestnem odboru, banovinski cestni nadzornik g. Milan Potočnik.

— *Tekmo koscev* priredi 11. t. m. novoustanovljeno Društvo kmetskih fantov in deklet na Mlakah pri Podzemlju. Po tekmi bo velika društvena veselica na vrtu župana g. Smuka na Mlakah. Seveda bodo pekli tudi janjčke, na razpolago pa bo obilo najboljšega belokranjskega vina. Naj bi vsa tovariška društva in vsi prijatelji in somišljeniki kmetske ideje ter organizacije s številno udeležbo dokazali zmisel za napredek našega kmetskega pokreta in stanu.

— *Težke razmere.* Metlika in vsa njena okolica gravitirajo bolj h Karlovcu, kakor k Novemu mestu. Ravno sedaj pa, ko se vrše sprejemni izpiti za gimnazijo, imajo starši največje neprijetnosti z otroki, ki bi jih radi poslali v šolo, ker je karlovška gimnazija najodločnejše odbila sprejem učencev iz Bele Krajine oziroma dravske banovine. Svoj odlok utemeljuje z odlokom savske banovine, da ne morejo na gimnazijo biti sprejeti dijaki z druge banovine. Vendar pa je ta odlok v nasprotju s predpisi prosvetnega ministrstva, pa bi bilo dobro vedeti, katera oblast je za to vprašanje višja in merodajna. Naši dijaki bi ne mogli obiskovati gimnazije v Novem mestu zaradi slabih železniških zvez in prevelike oddaljenosti, za stalno bivanje v Novem mestu pa je potreben denar, ki ga pa starši nimajo. Bilo bi nujno potrebno to vprašanje čim preje urediti, ker se sprejemni izpiti za gimnazije vrše samo enkrat na leto in sicer v juniju, pa bo za šolarje celo leto zamujeno, ako bi to vprašanje ne bilo pravočasno rešeno. Do Karlovca imamo dobre železniške zveze, ker bi otroci z jutranjim vlakom odhajali tja, a h kosilu bi se lahko zopet vračali v Metliko, mesečna železniška karta pa velja le 60 Din, kar bi večina staršev lahko utrpela. Upamo, da bodo merodajne oblasti to vprašanje čim preje uredile in tako našim otrokom omogočile nadaljevanje izobrazbe na gimnaziji v Karlovcu, ki nam je bližja in ugodnejša, ali pa poskrbe za ugodnejši vlak za obisk gimnazije v Novem mestu.

— *Kopališče* in kabine so končno pričeli graditi na zemljišču, o katerem smo zadnjič poročali, pa upamo, da se bodo kmalu izletniki v naših krajih že lahko prijetno kopali v Kolpi.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 7. junija katoličani: Robert, Bogomil, Lukrecija, pravoslavni 25. maja.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Simfonija ljubezni.

Kino Ideal: Mladost je sladka.

ZKD: »Leseni križi« ob 14.15 v kinu Matici.

Kino Šiška: »Moja žena — tvoja žena?« ob 18.30 in ob 20.30.

Šentjakobsko gospodarsko in kulturno društvo občni zbor ob 19.30 v gledališki dvorani v Mestnem domu.

Predavanje ge. M. Govekarjeve o kongresu Jugoslovenskega ženskega saveza v Novem Sadu ob 17. v Emoni.

Podmladek Jadranske Straže na licejski osnovni šoli mladinska prireditev ob 15.30 v Delavski zbornici.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

*

—b Letni redni občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice bo v ponedeljek 19. t. m. ob 20. uri v Hubadovi dvorani v Vegovi ulici z običajnim dnevnim redom.

Izpod sita in rešeta

Butalski župan je dal nabiti na občinsko desko ta-le razglas:

»Vsem občanom in občankam Butale vasi dajemo na znanje, da je dobilo županstvo od zgoraj ukor zaradi zanemarjanja tujskega prometa. Uradno se je ugotovilo, da tujci nočejo hoditi k nam, ker leži pred hišami gnoj, ker nimamo vodovoda in elektrike, ker še nismo zgradili modernega kopališča s prhami in skakalnico, ker naše hiše že na zunaj niso prikupljive in ker nimajo vsi domačini novih oblek. Ker pa brez tujskega prometa Butalska vas ne more biti, odrejamo pod osebno odgovornostjo vsakega posestnika in družinskega poglavarja, da mora dobiti najpozneje v dveh tednih vsaka hiša svojo greznico, vodovod in električno razsvetljavo, da se nemudoma zgradi moderno kopališče, renovira zunanjost vseh hiš in preskrbe nove obleke občanom obojega spola in vseh starosti. Če se to ne bo zgodilo, bo županstvo prisiljeno seči po zakonitih ukrepih.

Dano v Butali vasi dne 5. junija 1933.

Župan butalski

*

Na lublanfkim femnu fe vidijo zhudne rezhi na tiftim proftoru, kir fe tozhi vinu inu fe prodajejo klobafe inu druge u zhreva noter nabafane dobre ftvari. En Turk kuha prou ta pravo kavo inu pezhe take dobre koshzhike preshizheviga mefa, ki fo na eno shpilo gor natakneni in tudi podougafte mizhkene pogazhke, ki so is na drobnu resaniga fvinfkiga mefa nashtimane inu im pravio zhevapzhizhi.

Ta narbel fo pa kunshtni tifti, ki vertio na razhnu preshizhke inu janzhike, majzhkine inu ih nat ognam tulku zajta okul obrazheio inu is shpeham mashejo de ratalo zhiftu rmeni inu imao sgrbanzheno inu dobru sashmahano kosho. Prou pofebnu dobre taku savrtene preshizhke fe dobi per Prepeluhovi mami, ki ima te shvalze taku zhudne de im rafeio ven is trebuha sraven ta pravih nog she shtiri mizhkene nogize, ki ih tifti ki fe na dobre jedila zastopio pofebnu radi shvezhio kir fo ta narbel shmahtne. Per teh okul obrazhenih preshizhih perdeneio na taler tudi nekei koshzhikou zhebulze de se ih loshi okul pernefe, fraven pa fe pije dobru dolenfku vinu zvizhk imenovano. Tega vina fe na femnu slo veliku popie kir ratash fmirom bol sheien bol ko ga pijesh. Narbolshi zvizhk prodaie eno drushtvo »Kerka« imenovanu.

She druge zhudne rezhi fe letof dobio na femnu pa bomo o nih drugizh pifali.

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 7.: Okence. Red C.
Četrtek, 8.: Tartuffe. Red B.
Petek, 9.: Produkcija operne šole. Izven. Globoko znižane cene.
Sobota, 10.: Okence. Red D.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 7.: Andre Chénier. Red Sreda.
Četrtek, 8.: Dežela smehljaja. Red A.
Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: Jim-Jill. Red C. Premijera.
Nedelja, 11.: Jim-Jill. Izven.

*

Opozarjamo, da je drevi ob 20. uri poslednja uprizoritev opere André Chénier v letošnji sezoni. Predstava je za stalni abonma Sreda.

»Dežela smehljaja«, izvrstna Leharjeva opereta, ki se odlikuje po izredno lepih arijah in bogati instrumentaciji, se uprizori poslednjič v letošnji sezoni v četrtek dne 8. t. m. za red A.

Angleška opereta na našem odru. Kakor že javljeno, bo v soboto dne 10. t. m. premijera angleške operete Jim-Jill«. Vlogo Jima poje g. Peček, vlogo Jill pa gdč. Smerkoljeva. Glavno vlogo v tej najnovejši opereti ima ples, ki ga izvajajo solisti kakor tudi pomnoženi baletni zbor. Vseh plesnih točk je okrog 20, naštudiral jih je baletni mojster g. Golovin, ki tudi režira to delo. Dirigira dr. Danilo Švara. Premijera bo v soboto za red C. Prva repriza pa v nedeljo 11. t. m.

Dnevne vesti

— **Potni pavšal za banovinske tehnične organe.** Po odredbi bana dravske banovine se pavšalirajo potni stroški banovinskih tehničnih organov (inženjerjev in tehnikov) dodeljenih sreskim cestnim odborom za opravljanje poslov pri upravi banovinskih in dovoznih cest k železniškim postajam takole: 1. za opravljanje službe na banovinskih in dovoznih cestah v skupni dolžini do 150 km na mesečnih Din 250, 2. v dolžini od 150 do 200 km na mesečnih 300 dinarjev, 3. v dolžini od 200 do 250 km na mesečnih 350 Din, 4. v dolžini od 250 do 300 km na mesečnih 400 Din in 5. v dolžini nad 300 km na mesečnih 450 Din. Pavšal bodo prejemali tehnični organi mesečno vnaprej obenem z ostalimi službenimi prejemki ob pogojih, navedenih v uredbi o zunanji tehnični službi pri upravi banovinskih in dovoznih cest k železniškim postajam. V primeru potrebe začasnega nadomeščanja tehničnega organa pripada namestniku potni pavšal nadomeščanega organa za ves čas nadomeščanja, kolikor bi izpolnil predpisane pogoje za prejemanje pavšala.

— **Zahteva po novem ministrstvu.** V soboto, v nedeljo in v ponedeljek so zborovali v Banjaluki delegati nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev. Zbranih je bilo nad 300 delegatov, ki so zastopali nad 59 tisoč zadružnikov. Kongresu nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev je predsedoval g. Miloš Štibler. Nabavljalne zadruge so dobile 10,133.444 Din kredita, kreditne zadruge pa 5,775.073 Din. Soglasno je bil sprejet predlog, naj se naprosi vlada, da bi se ustanovilo posebno ministrstvo za zadružništvo.

— **Razpisane zdravniške službe.** Razpisane so službe banovinskih zdravnikov združenih zdravstvenih občin Velenje, Stari trg pri Črnomlju in Litija ter mesti zdravnikov uradniškega pripravnika v javni bolnici v Ptuju in v javni bolnici v Murski Soboti. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m.

— Državni strokovni izpit pri ministrstvu za šume in rudnike je položil s prav dobrim uspehom g. ing. Lojze Zupančič iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Slovensko-ameriški pesnik Zorman o svojem večeru v Ljubljani.** Prof. Jakac je prejel te dni od slov. ameriškega pesnika Ivana Zormana toplo pisano pismo, v katerem pripoveduje: Globoko ginjen sem bral poročila o krasno uspelem večeru društva »Krke« dne 28. aprila, ki je bil posvečen meni in našim izseljencem v Ameriki. Bodite tako ljubeznjivi in sporočite v mojem in v imenu naših izseljencev najsrčnejšo zahvalo vsem, v prvi vrsti seveda članom »Krke«, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako pomembni manifestaciji Vaše solidarnosti napram izseljencem. Spomin na ta večer bo meni in vsem dobrim Slovencem v veliko pobudo in moralno oporo v naši težki borbi za slovensko samobitnost na tujih tleh. Moja posebno topla zahvala pa gre seveda predvsem Vam in g. Banovcu, ki sta si ta sijajni večer zamislila. Bodite prisrčno, prijateljsko pozdravljeni Vi, g. Banovec in ostali vrli člani »Krke«!

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 46 z dne 7. junija objavlja dopolnilno konvencajo o ureditvi trgovinskih terjatev s pobotom med kraljevino Jugoslavijo in Belgijsko-luksemburško gospodarsko unijo, pristop Češkoslovaške k mednarodni konvenciji za zaščito industrijske svojine in k medn. aranžmanu o registriranju tvorniških in trgovinskih žigov, ratifikacijo mednarodne radio telegrafske konvencije po Panami in Turčiji, odredbo o določitvi potnega pavšala za banovinske tehnične organe dodeljene sreskim cestnim odborom, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933 in razne objave iz »Službenih Novin«.

— **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Od 15. do 21. maja je bilo v dravski banovini 22 primerov tifuznih bolezni, 47 škrlatinke (smrtna 2), 62 davice (smrtni 3), 23 šena, 95 vnetja priušesne slinovke, 8 hripe, 5 krčevite odrevenelosti (smrtni 1), 4 nalezljivega vnetja možganov (smrtni 1), 2 ošpic in 1 otrpnenja tilnika.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je v Mariboru in Beogradu nekoliko deževalo. Tudi pri nas se je ponujal dež. Drugod je bilo pa še lepo. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani in Zagrebu 25, v Mariboru 24.2, v Splitu in Skoplju 24, v Beogradu 21 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.4, temperatura je znašala 11 stopinj.

— **Smrt Čehoslovaka v morju.** V Supetru pri Splitu se je na binkoštni ponedeljek kopal v morju 60letni upravni svetnik češkoslovaške Hipotekarne banke Vladislav Svoboda iz Prage. Med kopanjem ga je zadela kap in je utonil. Njegovo truplo so že potegnili iz vode.

— **Krvava ljubavna tragedija.** V Čepinu pri Osijeku se je na binkoštni ponedeljek odigrala krvava tragedija. 35letni Rus Vladimir Potanski je šel s svojo ljubico Marijo Šorševo na izprehod. Nenadoma je potegnil samokres in sprožil, krogla je pa zgrešila cilj. Šorševa je bežala, Rus pa za njo, a je ni mogel ujeti. Kar se je ustavil in si pognal kroglo v glavo. Bil je takoj mrtev. Pri njem so našli pismo, ki v njem navaja, da je hotel s svojo ljubico v smrt.

— **Nesreče.** Včeraj so prepeljali v bolnico 20letnega Viktorja Isteniča, delavca iz Brnice, pošta Dol pri Hrastniku, ki mu je nekdo vrgel kamen v obraz in ga resno poškodoval. — Druga žrtev nesreče je posestnikov sin Silvo Kisovec iz Jevnice pri Kresnicah, ki je doma sestrica nanj zvrnila skodelico vrele kave in ga poparila po vratu. — Pavla Pintar, žena železniškega čuvaja iz Gornjega loga pri Litiji, je šla domov, na cesti jo je pa podrl neznan kolesar. Zlomila si je levico. — Janko Kuralt, delavec državnih železnic, stanujoč na Masarykovi cesti, je v kurilnici na glavnem kolodvoru med delom padel in zadobil notranje poškodbe. Vsi ponesrečenci se zdravijo v bolnici, kamor je morala tudi 18letna delavka Matilda Prašnikova, ki jo je nekdo v neki gostilni v Trnovem med prepirom oplazil s steklenico po glavi.

— **V vseh družabnih krogih se zelo pazi na negovane zobe.** Smotrena nega ust je vztrajna uporaba znane in priljubljene Chlorodont zobne paste. Tuba Din 8.—.

— **Pod vlak je skočil.** Na progi Čakovec—Ptuj blizu Ormoža je skočil v nedeljo dopoldne pod vlak neznan moški, ki mu je lokomotiva odrezala obe nogi. Prepeljali so ga v bolnico v Čakovec, kjer je kmalu izdihnil. Gre za samomor.

— **Foto-sport** zadovolji vsakogar s kamero kupljeno pri **Fr. P. Zajec**, optik, Ljubljana, Stari trg 8. Ceniki brezplačno.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni **»Franz Josefovi«** grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj **Na živilskem trgu** je vladalo danes mrtvilo. Trg je bil slabo zaseden. Malo je bilo zelenjave, pa tudi perutnine in jajc je bilo mnogo manj kot navadno. Živil je seveda dovolj za potrebe meščanov in se zato tudi ne morejo podražiti. Trg je tako slabo zaseden najbrž zaradi tega, ker imajo zdaj kmetje mnogo dela na polju, zlasti še, ker jih je zadržalo slabo vreme. Zelo lepo glavnato salato so prodajali po 75 par do dinarja glavo, dočim je uvožena celo nekoliko slabša po 6 Din kg, torej nekoliko dražja, a so jo gospodinje raje kupovale, najbrž zato, ker zgledi vlečejo. Branjevci prodajajo nov krompir po 6 Din kg, stročji fižol pa po 14 Din. Cene počasi padajo. Na stalnem sadnem trgu so prodajali danes črešnje že po 6 Din kg. Nekaj kmetic je pa prineslo že rdeče jagode, ki so jih ponujale po 10 Din liter. Jajc danes ni bilo toliko po 50 par komad, v splošnem so jih prodajali po 18 komadov za 10 Din. Piščanci so se nekoliko pocenili. Na kmečkem sadnem trgu je bilo samo nekaj košar jabolk, lepih zelo malo, bila so po 10 Din kg. Na Sv. Petra nasipu je bilo 5 voz krompirja, ki so ga ponujali po 80 par kg.

— lj **Živinski sejem** je bil danes precej slab. Kmetje najbrž nimajo časa obiskovati sejmov, kjer itak ne morejo kaj prida prodati, a kupujejo med njimi zelo redki. Najbolj živahno je bilo še pri pujskih, ki jih je bilo precej, vendar pa ne toliko, da bi kupci lahko pogumnejše barantali. Plemenske, približno po 8 tednov stare, so prodajali po 400 Din par. Volov je bilo danes nenavadno malo, v zgodnjih tržnih urah le okrog 50. Kupcev tudi ni bilo. Precej debele vole so ponujali prodajalci po 4.50 do 5 Din kg žive vage. Tudi pri kravah in konjih ni cvetela kupčija. Lepih krav je bilo precej. Mlada s teletom je bila prodana za 2.200 Din. Konj ni bilo niti 100, dočim jih je bilo včasih po 300 na sejmu. Za drage konje ni bilo kupcev.

Doma naj ostane naš denar!
Tega gesla se držite pri nakupu mila. »Hubertus« milo je domač izdelek. Vsak trgovec je z njim dobro založen. Samo zahtevajte ga.

—lj **»Znamenito« stranišče** na Marijinem trgu so začeli davi podirati. K stranišču je priključena tudi trafika, ki jo bodo lahko kmalu preselili v novo poslopje ob Prešernu. Čim bo izginilo neokusno poslopje s trga, bodo lahko regulirali trg vsaj ob desnem mostu.

—lj **Iz Ljubljanice** so izvažali včeraj materijal v spodnjem delu struge, kjer jih ni ovirala pri delu voda. V poglobljenem delu struge, ki je velik bazen, stoji mnogo vode, ki jo bodo morali izčrpati in jo odvajati po lesenem žlebu, pritrjenem ob obrežnem zidu. Danes bo posebna komisija ocenila škodo, ki jo trpi podjetje. Komisija bo tudi določila, kje bodo postavili nov zasilni jez.

—lj **Krožni avtomobilski izlet na Dolenjsko.** Društvo »Krka« priredi dne 2. julija s sodelovanjem Avtomobilskega kluba krožni avtomobilski izlet na Dolenjsko. Izlet se bo vršil na progi Ljubljana — Turjak — Vel. Lašče — Ribnica — Kočevje — Žužemberk — Muljava — Višnja gora — Ljubljana. Izletniki si bodo torej ogledali dobršen kos naše Dolenjske. Projektirano je tudi kopanje v Krki. Vožnja s prehrano: kosilom in večerjo stane 75 Din, ki se lahko plača v dveh obrokih. Prijave sprejemajo: Zvezna knjigarna v Šelenburgovi ulici, Unionska trafika, trgovina Samec na Mestnem trgu in za časa velesejma propagandni oddelek »Krke« na velesejmu.

—lj **Prebivalci občine Moste** se čudijo, kako jih je mogla občinska uprava nenadoma osrečiti s pozivi, da morajo nemudoma plačati kuluk. Vprašanje kuluka bi bilo sploh treba razčistiti, ker je postalo zadnje dni tudi v Ljubljani pereče. Dobro bi bilo, da bi oblasti povedale, čemu je potrebno naenkrat tako rigorozno izterjavanje kuluka in za kaj se to denar porabi. To bi vsaj malo pomirilo razburjene davkoplačevalce.

—lj **Velika tombola »Za otroke«.** Poročali smo že, da priredi mestna občina 11. t. m. ob 15. na Kongresnem trgu veliko tombolo v korist revnih ljubljanskih otrok. Del glavnih dobitkov je razstavljen v izložbenih oknih tvrdk I. C. Mayer in F. Urbanc. Opozarjamo občinstvo na to res umestno in potrebno dobrodelno prireditev, saj gre za siromašne otročičke, ki jim hoče mestna občina lajšati težko življenje. Segajte pridno po srečkah, da bo uspeh tombole čim večji.

—lj **Državna učiteljska šola v Ljubljani** razstavlja od 7. do 9. junija v telovadnici risarska ter ženska in moška ročna dela svojih učencev in vljudno vabi p. n. občinstvo na ogled. Vstopnine ni. Vhod od ženske strani. — Ravnateljstvo.

—lj **Okrožni odbor šentjakobskih krajevnih organizacij JRKD** sklicuje za v nedeljo dne 11. junija 1933 ob 15. uri javen shod pri Vrbincu poleg gasilnega doma na Barju. Na shodu poročata gg. narodni poslanec dr. Rape in poslevodeči podpredsednik dr. Cepuder. — Odbor.

—lj **Angleško društvo v Ljubljani** opozarja na javno predavanje gospe Fanny S. Copelandove, lektorice angleškega jezika na ljubljanski univerzi, o Škotski, ki se bo vršilo pod okriljem tega društva v četrtek, dne 8. t. m. ob 20.30 uri v veliki dvorani hotela Miklič Metropol). Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. 337-n

—lj **Letni nastop Sokola Vič, združen** z otvoritvijo letnega telovadišča in narodne veselice, bo v nedeljo 11. t. m. Vsi bratsko in vljudno vabljeni! 338-n

— **Danes neprekinjeno zadnjikrat francoski velefilm »Leseni križ«.** Na vseobčo zahtevo občinstva predvaja ZKD še danes v Elitnem kinu Matici ob 14.15 velefilm vojnih grozot »Leseni križ«. Kdor filma doslej še ni videl, ima še danes priliko videti to krasno delo francoske filmske produkcije.

Svetovno znani eksperimentalni psihografolog

KARMAH

v Ljubljani.

Obiske sprejema od 10. do 12. in od 3. do 7. ure v hotelu »Soča« Odgovarja na došlo korespondenco.

Pripomba: Nimam zveze z nikakršno hiromantijo.

—lj **Sokolsko društvo Ljubljana III.** razvije v nedeljo, dne 11. t. m. na letnem telovadišču ob Tyrševi cesti (poleg dohodarstvene mitnice) ob pol 11. dopoldne svoj društveni prapor. Po razvitju prapora bo povorka po Bežigradu in dalje po mestu, popoldne ob treh pa na istem prostoru javna telovadba vseh društvenih oddelkov. — Da bo imel ta za društvo tako pomembni dan tudi na zunaj čim svečanejše lice, prosimo vsa bratska društva, vse brate in sestre iz Ljubljane in okolice, da se udeležijo teh prireditev v čim večjem številu po možnosti v slavnostnem kroju in s prapori. — Narodne noše dobrodošle. — Zdravo! Uprava Sokola III.

Richard Tauber

najslavnejši sodobni tenorist v najlepšem svojem filmu

Simfonija ljubezni

Tauber kot Cavaradossi v Puccinijevi operi »Tosca«. Najlepši šlagerji!

Sodelujejo:

Lien Deyers

Szöke Szakall **Ida Wüst**

Ob 4., ¼8. in ¼10.

Znižane letne cene!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Z Jesenic

— **Binkošta kronika.** Krasno solnčno vreme, ki smo ga imeli čez praznike, je izzvalo zelo praznično razpoloženje in sila pestro vrvenje. Na stotine Jeseničanov je šlo čez praznike na planine, največ seveda na Golico, Rošco in Kočno, na katerih je vsako leto o binkoštih največ planincev. Pa tudi od drugod je prišlo na Jesenice nešteto ljudi. Vsi vlaki so bili močno zasedeni. Oba dni je bilo na postaji kot v času mobilizacije. Gasilci so šli na gasilsko slavnost v Radovljico, Sokoli na župni izlet v Kranj, iskalci sreče na rok. tombolo na Blejsko Dobravo, birmanci in botri k birmi v Ljubljano, drugi na velesejem, čeprav smo imeli semenj tudi doma. Bilo je pestro življenje po dnevi, še mnogo bolj v večernih urah, ko so se usipale goste množice ljudi na postajo in s postaje.

— **Zleta sokolske župe v Kranju** se je udeležilo nad 200 članstva, naraščaja in dece Jeseniškega Sokola. Pri javni telovadbi jih je nastopilo okrog 160, pri tekmah po 40 tekmovalcev in tekmovalk, od katerih je večina dosegla prav odlične uspehe.

— **Avtomobilska nesreča.** V nedeljo popoldne se je peljal šofer Sedej z Jesenic z avtomobilom skozi Javornik proti Žirovnici. Ko je vozil po cestnem klancu navzdol proti Sedejevemu mlinu, je privozil po stranski ulici s kolesom g. Albin Praprotnik, ki se je zaletel s kolesom v avto, ki ga je odbil in vrgel ob tla. Praprotnik, ki je dobil pri padcu hudo poškodbo na glavi in lažje po hrbtu, rokah in nogah, je bil prepeljan v bolnico bratovske skladnice. Nesreča se je pripetila po golem naključju, saj sta gg. Sedej in Praprotnik znana kot previdna in zmerna vozača. Kraj, kjer se je nesreča pripetila, je za vozila precej nevaren, ker se tu na podnožju malega cestnega klanca stikata na oglu tovarniške hiše obe cesti tako, da vozača drug drugega nista mogla prej videti, težko bi bilo pa slišati tudi hupo, ker mimo teče potok močno šumi. Stanje Praprotnika se v bolnici polagoma boljša. Želja vseh, ki simpatičnega moža in vzornega očeta 5 malih otrok poznajo, je, da bi čimprej okreval.

— **Nova grobova.** Te dni je umrla na Jesenicah v 85 letu starosti gospa Uršula Fajfar z Boh. Bistrice. Pokopali so jo v nedeljo popoldne na tuk. pokopališču ob veliki udeležbi ljudi. — V nedeljo pa je preminil v 62. letu g. Krek Jože, bivši dolgoletni delavec v tovarni KID na Jesenicah. Bodi obema ohranjen blag spomin.

— **Sport.** Na binkoštno nedeljo in ponedeljek je gostoval na Jesenicah SK Trbovlje, ki je odigral proti »Bratstvu« dve nogometni tekmi. V nedeljo so nastopili gostje proti kombiniranemu moštvu »Bratstva«, tekma je ostala neodločena v razmerju 2:2. V ponedeljek pa se je vršila tekma proti rezervi Bratstva, ki je končala z zmago gostov v razmerju 7:4. Obe tekmi sta bili precej medlo odigrani ter slabo obiskani.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Lep uspeh ljubljanskih lahkoatletov

ASK Primorje državni prvak. — Ilirija ohranila četrto mesto Balkansko nogometno prvenstvo

Ljubljana, 7. junija.

Letos je lahkoatletski savez odredil tekmovanje za državno prvenstvo moštev na binkoštne praznike. Nogometni savez je šel lahkoatletskemu toliko na roko, da je prepovedal za ta termin vsako nogometno prireditev v mestih, kjer se tekmuje v lahki atletiki. Tekmovanje se je razvijalo istočasno v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, dočim so Beograjčani izjemoma dobili dovoljenje, da bodo startali šele prihodnjo nedeljo. Ne glede na to pa je več kot gotovo, da Beograjčani s svojo lahko atletiko ne morejo biti nevarni niti četrtemu Ilirijinemu mestu, zato je vsaj za prva štiri mesta smatrati tekmovanje za definitivno.

Do sedaj se je tekmovanje po reformiranem načinu, ki zahteva smotreno organizacijo na široko in kjer ne prihajajo toliko v poštev vrhunski rezultati poedincev, tem bolj pa številna dobra povprečnost mase, vršilo že četrtič in je prva tri leta ostalo prvenstvo v Zagrebu. Leta 1930 je dosegla prvenstvo Concordia s 73.116 točkami, drugo mesto je zasedel Hašk z 68.612 točkami, na tretjem in četrtem mestu sta bila Primorje in Ilirija s 56.187 odnosno 39.218 točkami. Isti vrstni red je ostal naslednje leto, s to razliko, da sta oba zagrebška kluba nekoliko napredovala, ljubljanska pa znatno nazadovala. Razmerje je bilo: Concordia 78.910, Hašk 78.329, Primorje 46.906, Ilirija 22.906. Lani sta se ljubljanska kluba znatno popravila, zagrebška pa za malenkost popustila, poleg tega je Primorje že lani skoraj ogrožalo vodilno pozicijo obeh zagrebških klubov. Prvenstvo si je prvič priboril Hašk s 76.830 točkami, druga je bila Concordia s 76.687 točkami, na tretjem mestu je ostalo Primorje z 69.598 točkami in četrto si je v tretjič priborila Ilirija z 41.977 točkami.

Za letošnje tekmovanje se je pa v prvi vrsti pripravila sekcija Primorja. Vsa čast organizatornim sposobnostim njenih voditeljev, zlasti g. Danila Sancina, ki se je z neumorno vztrajnostjo zagrizel v delo, s tehničnim treningom usposobil atlete, da so bili priravljeni za veliko borbo, s svojim podrobnim agitatorskim delom pa organiziral za nastop toliko maso atletov, da se je pri končnem seštevanju točk dobilo število 106.835, kar pomeni za dobrih 34.000 več kot drugo plasirana Concordia, ki je dosegla 72.233 točk. Tretje mesto je ostalo Hašku z 51.992 točkami, Ilirija pa je ostala na svojem četrtem mestu s 44.528 točkami.

Določbe tekmovanja pravijo, da sme vsak atlet startati v šestih disciplinah. Pri tem se razvijajo tudi tekmovanja med poedinimi atleti, kdo bo pridobil za svoj klub več točk, in ni ta borba omejena samo na eno igrišče, temveč se je vodila tudi med atleti, ki so startali na različnih mestih. Običajno so prvenstvo odnosno prva mesta nesli Zagrebčani z dobrimi vrhunskimi rezultati, vendar so bili tudi ljubljanski najboljši atleti tik za njimi. Letos še nimamo pri rokah podrobnega pregleda zagrebških rezultatov, zato se moramo omejiti na primerjavo uspehov, ki so jih dosegli ljubljanski atleti. Najboljši uspeh je dosegel Krevs, ki je sam pridobil za svoj klub 4403.18 točk. Sledi mu Gabršek s 4387.34, tretji je Žorga Aleš s 4323.46 točkami, vsi trije so atleti Primorja. Zupančič, član Ilirije, je na četrtem mestu s 4190.80 točkami, za njim so še Žorga F. s 4174, pa Putinja s 3923.71 in Korče s 3897.17 točkami, vsi trije člani Primorja.

Primorje je svojemu nedavnemu velikemu uspehu, ko si je priborilo državno prvenstvo v cross-countryju poedincev in moštev, pridružilo tretji velik uspeh. Za leto dni ima v posesti prehodni pokal zagrebških »Novosti«, toda ob toliki razliki med svežim prvakom in drugo plasirano Concordio, nadalje spričo razveseljive borbenosti in velike discipline primorjanskih atletov in končno upoštevajoč neutrudljivo energijo g. Danila Sancina, ki je s tem uspehom pač najlepše proslavil svojo desetletnico uspešnega dela v klubu, smemo pač pričakovati, da bo ta pokal ostal trajno v Ljubljani.

Ilirija je nastopila k tekmovanju z maloštevilno gardo atletov in je v toliko njen uspeh tem večji. Razveseljivo je, da se je ohranila na četrtem mestu z nadaljnjim porastom točk in da je tik za Haškom. To naj bo atletom in vodstvu ilirijanske sekcije v krepko bodrilo za nadaljnje delo!

V Bukarešti se letos bije borba za balkansko nogometno prvenstvo. Lani smo ga sredi Beograda izgubili in morali prepustiti Bolgarom. Letos smo v prvem nastopu zmagali nad Grki s 5:3, Rumuni so pa lanskega prvaka odpravili kar s 7:0, tako da letos Bolgari pač ne prihajajo v poštev za prvo mesto. Predvideti je še našo zmago nad Bolgari in Rumunsko nad Grki, potem se bomo pa prihodnjo nedeljo pomenili z Rumuni za prvo mesto. Naše državne barve zastopajo letos v glavnem igrači Zagreba, ker so Zagrebčani letošnjim našim mednarodnim tekmam, v katerih so nas zastopali skoro izključno Beograjčani, močno ugovarjali, morda pa tudi zato, ker so imeli Beograjčani zaključene mednarodne klubske tekme!

Mariborčani so letos organizirali državno prvenstveno tekmovanje v sabljanju, sportni panogi, ki ji pri nas ne posvečamo preveč pozornosti. Vzporedno s prvenstvenim tekmovanjem se je vršilo tudi mednarodno tekmovanje, prireditvi je prisostvoval tudi ban dravske banovine g. dr. Marušič.

Borbe v nogometni ligi so prenešene za dva tedna in se bodo nadaljevale šele 18. junija.

*

Na podlagi doseženih rezultatov državnega prvenstva v sabljanju in floretu, je savez določil sledečo reprezentanco, ki nas bo zastopala na meddržavnem turnirju v Budimpešti: Podhraški, Tretinjak, Josip in Slavko Stern iz Zagreba, Margita in Evgen Kristijan in Nikolić iz Velikega Bečkereka ter Edvard Marijon, Marjan Pengov, Stane Seunig in gdč. Ivka Tavčarjeva, vsi člani ljubljanske Ilirije.

V Bukarešti se bo vršila drevi meddržavna tekma Jugoslavija : Bolgarska za balkanski pokal. Ker so Rumuni Bolgare odpravili s 7 : 0, je računati, da bolgarska enajstorica tudi Jugoslaviji ne bo nudila velikega odpora. V našem moštvu bo zamenjal Demića vratar Čulić, blesiranega Beloševića pa Kovačič na beku.

Budimpeštanski klub Budai, ki ga je Ilirija porazila s 6 : 1, je na binkoštne praznike igral v Splitu, kjer je pa oba dni dosegel prav lep uspeh. Posrečilo se mu je obakrat zmagati nad Hajdukom z rezultatom 1 : 0. Iz tega rezultata je razvidno, s kako močnim nasprotnikom je imela opraviti Ilirija in kolike vrednosti je bila njena zmaga.

Zagrebška Concordia, ki uživa na Češkoslovaškem velik renome, je dobila od praške Slavije laskav poziv za večjo turnejo po Češkoslovaški v času od 2. do 10. julija. Concordija bo igrala 4 ali pet tekem v Zlinu, Brnu, Karlovih varih in v Pragi proti Slaviji.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI (za mitnico). Tel. 33-87.

Lillian Harwey, Willy Fritsch, Ralph A. Roberts
v veseli muzikalni komediji

Moja žena? Tvoja žena?

Predstave: danes ob 18½ in 20½, jutri ob 20½.

Pride! Pride!

»PRED MATURO«

Iz Trbovelj

— **Vlom in tatvina.** Na binkoštno soboto je neka nepridiprav vlomil v lovsko kočo pri križu v Podmeji ter ukradel iz nje 1 odejo in 1 nož. Vrata koče je navrtal s svedrom za vrtanje kamenja, kar vzbuja sum, da je storilec zaposlen v kamnolomu. Storilec je z vlomom vrat napravil več škode, nego je vredno ukradeno blago, pa tudi občutnejša kazen ga bo doletela, ko pride v roke pravice, ker je stvari ukradel iz zaklenjenih prostorov.

— **Zanimiva nogometna tekma.** Nogometna tekma, ki se je odigrala na binkoštni ponedeljek ob 17. uri med ljubljanskim SK Primorjem in tukajšnjim SK Amaterjem, je privabila na igrišče slednjega množico navdušene športne publike in radovednežev. Kakor so bile o binkoštnih praznikih Trbovlje kakor izumrle, ker je vse šlo na izlete v okoliške planine, tako je na večer igrišče Amaterja nenadoma oživeto. Publika je goste veselo sprejela, kajti le redko gostuje v naši dolini tako odlično moštvo, kakor je Primorje. Toda naši Amaterci so fantje od fare in se niso dali kar tako prepoditi z zelenega bojišča. Primorje je bilo v sijajni formi, ojačeno s par ligaškimi igralci. Predvedlo je jako kombinatorno igro. Amaterci so se žilavo branili in so v presenečenje gostov v I. polčasu celo vodili z 1 : 0. — Zato je Primorje, braneč svoj prestiž na zelenem polju, prešlo v II. polčasu v ostro kombinatorno ofenzivo in v tem času zabilo požrtvovalnim Amatercem 3 gole. Toda Amater kljub temu ni omagal, nasprotno je prevzel inicijativo, a nesporazum v napadu mu je pokvaril vsako zrelo šanco. Končni rezultat 3 : 1 za Primorje, kar pa je vseeno tudi častno za domačine, ki so se tako junaško držali pred nevarnim športnim nasprotnikom. — Publike je bilo veliko. Sodil je g. Lunder prav dobro in pravično. — V predtekmi sta se pomerili rezervi SK Amaterja in SK Retja in sta zaključili borbo neodločeno z 2 : 2.

— **Smrt starega šolnika.** V starosti 79 let je v ponedeljek preminul v Trbovljah vpokojeni učitelj g. Logar Ivan iz znane ugledne Logarjeve rodbine. Pokojnik je služboval kot učitelj prva leta v Trbovljah, nato pa v Hrastniku, Dolu in Zidanem mostu. Bil je član mnogih narodnih društev, častni član tuk. gasilnega društva, prav posebno pa je ljubil naravo, kajti sam je zbral velik herbarij, ki obsega preko 3000 cvetk. Zato je prejel diplomo od »Gartenbauvereina« v Grazu. Nanj so se obračali mnogi odlični naravoslovci za informacije, ker je pokojni slovel po svojem naravoslovnem znanju, ki si ga je največ sam pridobil, saj je preplezal in prehodil mnoge švicarske planine in druge planinske dežele v srednji Evropi. — Pogreb pokojnika je bil danes ob 4. uri popoldne na trboveljsko pokopališče. Pokojniku naj bo zemljica lahka, preostalim naše sožalje. —

ZVOČNI KINO IDEAL

PREMIERA! BOMBA SMEHA!

HANS MOSER

v burki ugodnih in neugodnih posledic **pomlajevanja**

Mladost je sladka

Fritz Schulz, Georg Aleksander, Trude Berliner, Ida Wüst, Paul Hörbiger, Adele Sandrock

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Pri zdravniku.

— Gospod doktor, včasih me trga po desni nogi. Kaj mislite, kje tiči vzrok?

— Starost, dragi moj, starost.

— Čudno, jaz sem pa vedno mislil, da je moja desna noga enako stara, kakor leva.

Škodoželjnost.

Gost, ki mu je bila ukradena v restavraciji suknja: Kdaj je odšel falot, ki mi je ukradel suknjo?

Natakar škodoželjno: V trenutku, ko ste se gospodarju pritoževali, da sem vam slabo postregel.

A. D'Ennery: 89

Dve siroti

Roman

O, Frochardka se je dobro spoznala na muke, da zlomi z njimi odpor svoje žrtve. Vedela je, da lakota človeka kaj kmalu omehča in ukloni, pa naj bo še tako svojeglav.

Kruta starka je sicer razmišljala o tem, da se utegne borba zavleči, toda vedela je dobro, da je uresničenje njenega zločinskega naklepa samo še vprašanje časa.

Toda svoj peklenski račun je delala brez Luizine odločnosti, brez njene moralne sile.

Ta brezsrčna ženska ni mogla slutiti, da so na svetu za trpljenje ustvarjene duše, ki kljubujejo vsem mukam in umirajo, ne da bi pokazale le najmanjšo slabost.

Toda vse je kazalo, da kruta usoda sama podpira Frochardkine naklepe, ker noče, da bi uboga žrtev umrla.

— — — — — — —

Ubogi Luizi je minil dan v nepopisnih mukah.

Bila je lačna in žejna. Kri ji je vrela po žilah od vročice in blesti se ji je začenjalo, ko je zaplapolal brez nade angel nesrečnih s krili nad trdim ležiščem v božjo voljo udane mučenice.

Mir je zakraljeval nad njo, njene široko odprte oči so se počasi zatisnile in sirota je zaspala.

Sanjalo se ji je, da hodi s Frochardko po pariških ulicah. Ko jo je stara beračica silila peti, da bi vzbujala pozornost mimoidočih, se ji je zdelo, da bi bilo treba zapeti nji in njeni sestri že iz otroških let znano pesem.

Sanjalo se ji je, da hodi vsak dan po drugem okraju, da neprestano ponavlja svojo pesem in kliče po vsaki kitici:

— Henrika, ali me slišiš? Jaz sem, Luiza, tvoja sestra. Ali me slišiš, Henrika?

In glej, nekega jutra se je naglo odprlo okno nad njeno glavo in naenkrat... ji je odgovoril Henrikin glas. Začul se je klic radosti, klic osvobojenja:

— Luiza! dušica!... tu sem, tu sem... glej, že hitim k tebi!

In iztrgala se je kruti beračici iz rok; in od radosti prekipevajočega srca je iztegnila roke proti sestri in vzkliknila:

— Henrika!... Reži me!... Reši me!

Kar se je prebudila. To je morda opozorilo iz nebes, — je pomislila. Nehote je začela razmišljati, da morda nima pravice zatiskati ušel pred klici svojega telesa, borečega se s silno lakoto in žejo, kajti muke so začele prevladovati njeno odločnost, strah in groza njen pogum.

Upanje ji je vdahnilo misel, da bi živela, življenje se je pa oglašalo v nji zdaj še glasneje, ker je telesno silno trpela.

K sreči je kmalu zopet zaspala. Spala je dobro uro tako trdno, da ni slišala Frochardke, ki je na vso moč razbijala po podstrešnih vratih in kričala:

— No, knežna, ste bili zadovoljni z obedom in južino? Ali bi ne hoteli kaj dobrega za večerjo?

Luiza ni slišala, da jo stara babnica za vrati srdito zmerja in preklinja.

Sirota ni vedela, da je poskusil Peter nekaj nemogočega, ko je hotel omehčati svojo mater, pa je dobil v odgovor grožnjo, da mu bo že »angelček« pokazal, kaj se pravi vtikati nos tja, kamor ni treba.

Vsa izmučena je nepremično obležala na trdem ležišču in po glavi so ji rojile mračne misli.

A noč se je strašno vlekla, bila je tem težja, ker je nadaljevala to, kar je bil začel dan na tem nežnem, nedolžnem bitju.

A dan je prinesel nove muke nesrečnici, ki je mučiteljica ni več vpraševala, kakor prvi dan, misleč, da je lakota in žeja še nista dovolj omehčali.

Frochardka je odšla z doma zgodaj zjutraj, pred odhodom je pa zapodila iz brloga brusača na delo, da bi kaj zaslužil za Jakoba.

Zapuščala je bajto z zavestjo, da ostane trmasto dekle v nji na varnem. Zarentačila je na Petra, da bi mu pregnala vse misli na slepo siroto, in bila je prepričana, da se bo Luiza ta čas že omehčala in da ji pade k nogam, ko se vrne.

In ves ta čas je čakala Luiza na kolenih, glavo naslonjeno na podstrešna vrata, prisluškujoč, da li se vrača brezsrčna starka.

Poslušala je notranji glas, ki ji je neprestano šepetal Henrikino ime kot zadnjo oporo v tem strašnem smrtnem boju. Bila je premagana in čakala je samo na povratek krute starke, da ji zakliče v zadnjem navalu obupa:

— Usmilite se me!... Usmiljenje!... Ubogati vas hočem! Odvedite me od tod. Z vami pojdem in sklepala bom roke. Zlomili ste moje telo, a bog ni hotel vzeti moje duše... Odvedite me v mesto, da naberačim kruha, ki mi ga odrekate, ker ga vam ne morem plačati.

Čakala je torej pripravljena na vse. Grozno trpljenje je bilo zlomilo njeno voljo. Kar so zaškripala vrata.

XXXI.

Bila je Frochardka.

Dan je bil slab, kajti beračica je zopet preklinjala bogataše. Obsula je z grožnjami Petra, ki jo je kot običajno spremljal na povratku.

Peter je pa molčal in zato je starka še srditeje kričala:

— Prelen si za brušenje nožev, pokveka... In še ob denar si naju pripravil, ko si nakupil slaščic tej trmasti princesi.

Peter je zadrhtel.

Hotel je preprečiti, da bi Luiza slišala materino kričanje. A ker je Frochardka kričala vedno glasneje, je sklenil ubogi fant roke, rekoč:

— Oh, nikar tako glasno, mati!

— Menda bi si morala nataknitі še rokavice, ko govorim o tej mrhi?

— Mati... slišala te bo, — je jecljal Peter proseče.

— Glej ga no, hinavca! — je zarentačila beračica; — menda bi rad, da bi zavijala svoje misli v vato... Počakaj, boš že videl!

In ker je stopil Peter v strahu za Luizo med mater in stopnice, ga je zgrabila Frochardka za rame in treščila v kot.

Potem je pa stisnila pesti in zakričala:

— Če si si vtepel v svojo puhlo glavo, da me boš prisilil dajati kruh tej trmasti deklini — svoj kruh, ki ga tako težko služim — si boš moral izbiti to misel iz glave.

— Toda, — je ugovarjal Peter, — saj je že dva dni, odkar...

— No in kaj za to? — ga je prebila mati, — jutri bo že tri dni! Saj sem ti dejala: ali se ukloni ali pa naj se pobere od hiše!

In planila je po stopnicah od jeze spačenega obraza in s krvjo zalitih oči.

Drhteč po vsem telesu ji je Peter sledil. Toda starka ga je pahnila nazaj.

Ubogi fant se je v zadnjem hipu ujel za ograjo, da ni padel. S podstrešja je zaslišal stokanje.

— Stoka! — je zašepetal žalostno.

Toda Frochardka je že razbijala s pestmi po vratih in kričala na vse grlo:

— Kaj spiš tam notri, knežna?... Če te utruja prebava, kar povej, pa dobiš drugačno hrano... No, ali smo si premislili?... Kdaj se nehamo upirati, danes ali jutri?

Peter je napeto pričakoval odgovora.

Držal se je za prsa in si potiskal nohte v kožo. Preklinjal se je zaradi svoje strahopetnosti, zato, da ni imel poguma zaklicati brezsrčni materi:

Novo notranje posojilo v Rusiji

Notranja posojila so vrgla sovjetski vladi že nad 5.6 miljarde rubljev

Sovjetska Rusija je razpisala novo notranje posojilo v znesku 3 milijard rubljev. Posojilo je formalno sicer prostovoljno, v bistvu pa le nova poostritev obdavčenja prebivalstva. Politični in socijalni pritisk v zvezi z novim posojilom je tako močan, da noben delavec ali uslužbenec ne more niti pomisliti na to, da bi se mu odtegnil. Pri večini podjetij je podpisovanje posojila skoraj avtomatično. Tistemu, ki bi stal ob strani, napove sovjetska vlada vojno in prej ali slej bo čutil posledice svoje nepremišljenosti. Kljub temu se pa razvija za notranje posojilo živahna propaganda, ki je njen glavni namen prepričati ljudi, da nove finančne žrtve niso tako težke, kakor mnogi mislijo. Sovjetski tisk priobčuje obširna poročila o uspehih posojila in vzpodbuja one kraje, kjer posojilo še ni doseglo zaželjenega uspeha. Po vseh krajih so nalepljeni lepaki z velikimi napisi, naj ljudje čim bolj podpro novo finančno akcijo države. Tudi radio, kina in gledališča morajo pomagati, da se notranje posojilo čim bolj popularizira.

Samo na kmetih je naletelo novo notranje posojilo deloma na odpor. Večina prejšnjih notranjih posojil je bila omejena na mesta, kjer se vodi stroga kontrola o prebivalstvu in njegovih dohodkih. Na kmetih pa ta kontrola navzlic velikemu razmahu kolektivnega gospodarstva še ne bo tako kmalu mogoča in to je tudi glavni vzrok, da imajo po kmetih z novim notranjim posojilom take težave. Centralni odbor strokovnih organizacij, ki obsegajo pretežno večino prebivalstva, je pozval članstvo, naj da za notranje posojilo tritedensko mezdo. Ta znesek je najnižji in ni dvoma, da ga bodo vplačali vsi pripadniki strokovnih organizacij, seveda pod pritiskom, čeprav je posojilo prostovoljno. V resnici pomeni posojilo splošno novo obdavčenje, ki znaša 6% letnih dohodkov. Teh 6% je pa samo najnižja postavka in začetek. Uslužbenci mnogih tovarn so že sklenili dati za posojilo mezdo za štiri ali še več tednov. Podobni sklepi so v večini primerov posledica taktike komunistične celice, odnosno tako zvane udarne brigade, ki se ji morajo drugi delavci hočeš nočeš ukloniti.

Od začetka prve petletke je dobila sovjetska vlada z notranjimi posojili 5.6 milijard rubljev. Prvo notranje posojilo v prvem letu petletke naj bi vrglo samo 200 milijonov rubljev, lani je bila pa višina notranjega posojila določena že na tri milijarde. Vsa dosedanja notranja posojila so vrgla najmanj toliko, kolikor je vlada pričakovala. Notranja posojila nosijo bodisi samo obresti ali pa se odplačujejo z izžrebanjem odnosno se lahko tudi oboje združi. Notranja posojila se obrestujejo z 10%. Podpišejo ga lahko tudi tuji državljani, ki jim izplačuje sovjetska Rusija obresti v tuji valuti.

Griči mrtvih

Pod vodstvom sira Marshalla so odkopali angleški in indijski arheologi v okraju Lenarka ob reki Indu sedem mest v tako zvanih »gričih mrtvih«. Mesta so ležala kakor v Troji drugo nad drugim. Postopoma so prebivali v njih ljudje iste rase in tudi gradbeni materijal je povsod enak, le zadnja tri mesta kažejo propadanje gradbenega sloga. Prebivalci teh starodavnih mest so že poznali kopalnice in vodovode. Arheologi so našli krasno izdelane pečate, okrašene z živalskimi podobami. Odkopali so tudi več zelo skrbno modeliranih ženskih teles.

Leta 1931 so našli v Uru v Mezopotamiji iz gričev mrtvih izvirajoče pečati. To priča o zvezi med tema dvema kulturnima središčema. Vse kaže, da je ta kultura stara že 5000 let. Učenjaki domnevajo, da je bilo v času procvita te kulture podnebje ugodnejše, kakor je zdaj in da je bilo zlasti padavin več. To bi se ujemalo s Huntingtonovo teorijo, po kateri so stare kulture Mezopotamije in Beludžistana propadle zaradi izpremembe podnebja. Zdaj je v sedežu teh kultur zelo suho in vroče podnebje.

Kavalirska ugrabitelja

Hčerka mestnega ravnatelja v Kansas City v Ameriki Mary Mc Elroy se je pojavila pred dobrim tednom v mestu z rožami, ki sta ji jih dala njena ugrabitelja. Prejšnjo soboto sta prišla na dom njenega očeta dva moža, češ da prodajata milo in vprašala sta po hčerki. Kar sta namerila na prestrašeno služkinjo puške in jo prisilila, da ju je odvedla h gospodarjevi hčerki. Gospodična se je baš kopala in ko je stopila iz kopalnice, sta bila možaka presenečena, ker nista zagledala pred seboj deklice, kakor sta pričakovala, temveč lepo mlado damo.

Pozvala sta jo, naj se hitro obleče in ko se je vrnila iz sobe v krasni obleki, sta zahtevala, naj obleče manj kričečo obleko, česar pa dekle ni hotelo storiti. Ugrabitelja sta jo opozorila, da lahko napiše pismo materi in lepo sta se opravičila, ko sta zvedela, da ji je mati že umrla. Potem sta jo odpeljala z avtomobilom v hišo daleč nekje za mestom, kjer sta jo zaprla v snažno sobo. Tu je imela na razpolago radio, knjige in rože. Ko se je začela dolgočasiti, sta jo zabavala s tem, da sta ji kazala, kako se streljа s strojnico. Ta čas sta se pogajala z njenim očetom in ko sta dobila 6000 dolarjev odškodnine, sta svojo žrtev izpustila, na pot sta ji pa dala lep šopek.

Tragedija vojnega ujetnika

Pred dobrim tednom se je vrnil v moravsko Novo vas iz Rusije bivši avstrijski vojni ujetnik Jan Salajka. Mož se je vrnil k svoji ženi, ki se je pa ta čas drugič omožila in ima z drugim možem pet otrok, ker je bil prvi mož uradno proglašen za mrtvega. Kakor tisoči drugih je moral tudi Salajka v začetku vojne na rusko bojišče, kjer je bil ujet in odpeljan v Sibirijo. Tam je preživel padec carizma in boljševiško revolucijo. Pred strahotami revolucije je bežal daleč v skrito vasico, kjer je pričakoval mirnejših časov. Često je pisal svoji ženi, toda pisma so se najbrž izgubila, kajti odgovora nikoli ni dobil. Preživljal se je s priložnostnim delom in zbiral denar za povratek v domovino. Tako je minilo skoraj 20 let in končno je napočil težko pričakovani dan, ko se je mož napotil v domovino.

Ta čas je njegova žena zaman poizvedovala za možem in ker ni bilo o njem duha ne sluha, so ga uradno proglasili za mrtvega. Mlada vdova se je pozneje drugič omožila. Lahko si pa misli monjeno presenečenje, ko se je nenadoma vrnil prvi mož. V ujetništvu se je tako izpremenil, da ga ni mogla spoznati. Moral ji je obuditi spomin na nekatere podrobnosti iz prvih let zakona in šele tedaj ga je spoznala. Čim je mož zvedel, da je žena drugič omožena, je odšel iz domače vasi, pa so ga v bližnjem kraju zadržali orožniki in ga vtaknili v karanteno. Zdaj bo moralo sodišče odločiti, kaj je s pravicami ubogega moža do posestva, kjer je nekoč gospodaril, pa tudi do žene, ki ji je ostal zvest.

Iz Črnomlja

— **Osebna vest.** Predstojnik našega okrajnega sodišča g. dr. Rihard Tomšič je iz I. stopnje IV. skupine napredoval v II. stopnjo III. skupine. Čestitamo!

— **Pevski nastop.** Pred precej polno sokolsko dvorano našega Sokolskega doma so na binkoštno nedeljo nastopili člani okteta Ljubljanskega Zvona s pestrim programom umetnih in slovenskih narodnih pesmi. Četudi so bili čez dan na Vinici pri odkritju spominske plošče pokojnemu nadučitelju Lovšinu, so vendar imeli sveže glasove, pa so nas z lepim petjem prijetno iznenadili. Bili so deležni navdušenega odobravanja, ob koncu pa so morali dodati še dve pesmi. Želeli bi jih še večkrat pozdraviti v naši sredi, pa bo takrat tudi obisk gotovo boljši, ker so v nedeljo ljudje zaradi izleta na Vinico bili bodisi utrujeni, bodisi sploh odsotni iz Črnomlja.

— **Tabor jugoslovenskih emigrantskih združenj** priredi za vso Dolenjsko in Belo Krajino najbrž 6. avgusta na pobudo Saveza jugoslovenskih emigrantskih udruženj naše domače emigrantsko društvo »Krn«, ki je že v svojem dosedanjem delu pokazalo precej žilavosti in vztrajnosti. Namen tabora je pomagati našim zatiranim brezdomcem in z delom pomagati prebivalcem naše lepe, a bedne Bele Krajine. Tabor bo združen z velikim manifestacijskim zborovanjem po maši zadušnici za padle žrtve. Ker je ministrstvo za promet že naprošeno za četrtinsko voznino, bo tabor gotovo privabil mnogo gostov, prijateljev Bele Krajine in emigrantov.

— **Poplave.** Kljub temu, da je že več dni prav lepo in toplo vreme, so še vedno nekatera zemljišča pod vodo. Sicer pa so vse kulture po poljih v najlepši rasti in lahko upamo na dobro letino, seveda le, ako nam ne bo zopet suša požgala polja.

— **Lep park,** ki bi mnogo doprinesel olepšavi našega mesta, bi lahko napravili na glavnem trgu pred posojilnico. Delo bi ne bilo zvezano s preveč občutnimi stroški, pa upamo, da bo, ako drugi ne, vsaj Tujsko prometno društvo, katerega ustanovitev kmalu pričakujemo, vzelo to stvar resno v roke.

Iz Celja

—c *Vprizoritev izvirne slovenske lutkovne igre.* Skavtski lutkovni oder v Celju bo vprizoril v soboto 10. t. m. ob 16. v Zdravstvenem domu lutkovno igro »Konjiške gore zmaj«, delo g. prof. Branka Rudolfa v Celju. Igr je zelo posrečena in je dosegla pri krstni predstavi v Konjicah popoln uspeh.

—c *Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju* se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da je bila na cvetličnem dnevu v soboto 3. t. m. dosežena lepa vsota 1500 Din v korist revne dece. Za ta uspeh gre zahvala ge. E. Kalanovi, ge. Logarjevi in gdč. Zupančičevi, ki so vodile vso akcijo, nadalje deklicam, ki so požrtvovalno in z veseljem prodajale cvetje, ter vrtnarjem gg. Jelovšku, Gradišerju, Krejčiju in Zelenku, ki so podarili mnogo cvetja.

—c *Na drž. realni gimnaziji v Celju* bodo sprejemni izpiti za I. razred v ponedeljek 26. t. m. od 8. zjutraj dalje. Prošnje s krstnim listom in zadnjim šolskim spričevalom je treba vložiti pri ravnateljstvu gimnazije najpozneje do četrtka 22. t. m.

—c *Rjava aktovka,* vredna okrog 60 Din, je bila izgubljena 3. t. m. med 21. in 22. nekje v mestu.

—c *Sokolsko društvo v Celju* opozarja na I. pokrajinski zlet SKJ v Ljubljani. Prijave sprejema do 10. t. m. društveni blagajnik Drago Naprudnik, Celje, Levstikova ulica 3. Telovadci plačajo 20 Din, ostalo članstvo Sokola 22 Din, nečlani pa 27 Din za zletni znak, s katerim so združene vozne olajšave, prehrana in vstop na telovadišče.

Specijelni entel oblek

ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

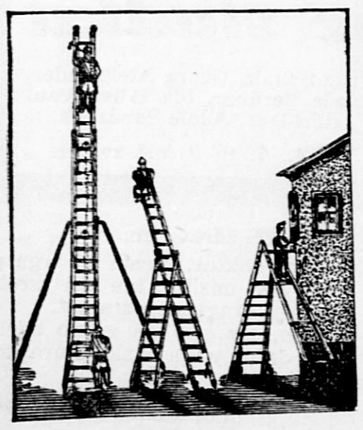

Oglejte si razstavo na velesejmu!

Ignacij Repše

LJUBLJANA, Tesarska ul. 7 (Karlovška cesta)

tvornica pohištva in patentnih lestev

priporoča vsakovrstne specialne lestve za: industrije, trgovce, obrtnike, sadjarje, vrtnarje, hišne posestnike, gasilna društva itd. Lestve se lahko uporabljajo na vse načine, tako da ena lestva nadomešča šest drugih.

KUPIM

PLETILNI STROJ

št. 3/5, kupim. Ponudbe: Bing, Virovitica, Savska banovina. 2578

PRODAM

LOJTERSKI VOZ

srednje težak, dobro ohranjen, naprodaj. — Dobrunje štev. 67. 2577

OVČJE VOLNE

150 kg prodam. — Ponudbe: Zagreb, Gregorijančeva ul. 23. 2576

VEČ SODOV

od tiskarske barve ceno naprodaj v »Narodni tiskarni«.

STANOVANJA

STANOVANJE

dveh sob s kuhinjo in pritiklinami išče mirna stranka. — Ponudbe z navedbo cene najemnine na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Čistost 2509«. Vselitev 1. avgusta. 2509

ALEKSANDROVO, KRK

Priporoča se pension »Jelisava« ob morju, 2 minuti od kopališča. 2579

SLUŽBE

DEKLE

ki zna kuhati in je vajena vsakega dela, išče službo. — Vprašati: Košir, Maribor, Gosposka ulica 26. 2581

FOTOGRAFA

sprejmem. Ponudbe: Foto Pelikan, Rogaška Slatina. 2580

POSTREŽNICO

za popoldanske ure sprejmem takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2582

RAZNO

Čevlji na obroke „ALVA“

LJUBLJANA, Šelenburgova 4

ANTON MARTINC

se priporoča za vsa soboslikarska dela (nizke cene, delo solidno). — Kličite telefon 2701. 7/98

Lepa slika v lepem okvirju

Tej zahtevi mora zadostiti vsaka dama. Brez svile je seveda nemogoče. — Dobro Vas postreže:

A. Žlender, Mestni trg 22

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

Tudi narava menja oblačilo

Ljudje sledimo njenemu primeru. Samo s to razliko, da mi izbiramo. Velika izbira staroznane tvrdke

R. MIKLAUC

Ljubljana

(poleg Škofije)

vas bo presenetila. Veselilo nas bo, ako nas počastite z obiskom.

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7 (vogal Beethovnove ulice)

ŠPEDICIJA **TURK** LJUBLJANA

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telef. interurban 24-59 Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.

Telef. interurban 21-57 Masarykova c. 9 (nasproti tovornega kolodvora) 159

Urejuje: Josip Zupančič. Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.